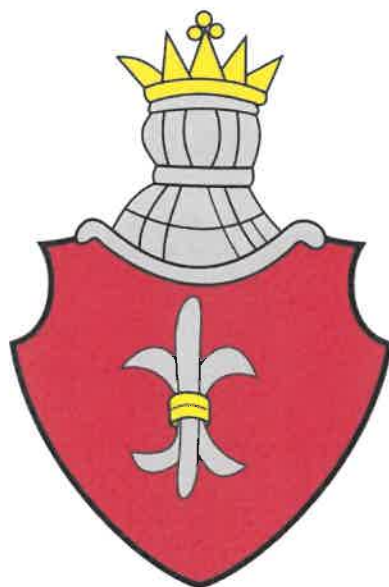

Raport z wykonania
Programu ochrony środowiska
dla Gminy Kampinos na lata 2021-2024
z perspektywą do roku 2028
za lata 2021-2022

Zamawiający:

Gmina Kampinos
Urząd Gminy Kampinos
ul. Niepokalanowska 3
05-085 Kampinos

Wykonawca:

Green Key Joanna Masiota - Tomaszewska
ul. Wagrowska 2/203
61-369 Poznań
www.greenkey.pl

Raport z wykonania
Programu ochrony środowiska
dla Gminy Kampinos na lata 2021-2024
z perspektywą do roku 2028
za lata 2021-2022

Kierownik projektu:

mgr Joanna Masiota - Tomaszewska

Autorzy opracowania:

mgr Joanna Masiota - Tomaszewska
mgr Andrzej Karkowski

SPIS TREŚCI

1.	WSTĘP	5
1.1.	Podstawy merytoryczne opracowania	5
1.2.	Podstawowe informacje dotyczące Gminy Kampinos	7
2.	STAN ŚRODOWISKA W LATACH 2021-2022	9
2.1.	Jakość powietrza	9
2.1.1.	Ocena jakości powietrza dla strefy mazowieckiej w latach 2020-2022	10
2.1.2.	Jakość powietrza na stacjach pomiarowych zlokalizowanych na terenie Gminy Kampinos	12
2.2.	Poziom hałasu	13
2.3.	Pola elektromagnetyczne.....	14
2.3.1.	Monitoring pól elektromagnetycznych w Gminie Kampinos	14
2.4.	Wody podziemne.....	15
2.4.1.	Ocena stanu czystości wód podziemnych	17
2.5.	Wody powierzchniowe.....	18
2.5.1.	Ocena stanu czystości wód powierzchniowych	20
2.6.	Gospodarka wodno-ściekowa.....	23
2.6.1.	Rozwój infrastruktury wodociągowej	23
2.6.2.	Rozwój infrastruktury kanalizacyjnej	24
2.6.3.	Melioracje wodne.....	25
2.7.	Zasoby geologiczne	27
2.8.	Gleby.....	27
2.8.1.	Rekultywacja obszarów zdegradowanych	29
2.8.2.	Rejestr osuwisk i obszarów narażonych na występowanie ruchów masowych	29
2.8.3.	Zagospodarowanie przestrzenne	30
2.9.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	31
2.9.1.	Unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest.....	33
2.10.	Zasoby przyrodnicze.....	33
2.10.1.	Parki narodowe.....	34
2.10.2.	Obszary Natura 2000.....	35
2.10.3.	Obszary chronionego krajobrazu	36
2.10.4.	Pomniki przyrody	37
2.10.5.	Lasy.....	37
2.11.	Poważne awarie	38
3.	ZREALIZOWANE W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI CELÓW EKOLOGICZNYCH ZAWARTYCH W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA	39

3.1.	Cel ekologiczny: wzrost świadomości społeczeństwa w zakresie ochrony środowiska	45
4.	WSKAŹNIKI REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA.....	46
5.	PODSUMOWANIE I WNIOSKI.....	50
SPIS TABEL	52
SPIS RYCIN	53

1. WSTĘP

1.1. Podstawy merytoryczne opracowania

Niniejszy dokument – Raport z wykonania Programu ochrony środowiska dla Gminy Kampinos na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 za lata 2021-2022 dotyczy przyjętego Uchwałą nr XXXVI/230/21 Rady Gminy Kampinos z dnia 25 października 2021 r. **Programu ochrony środowiska dla Gminy Kampinos na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028.**

Jest to kolejny raport z gminnego programu ochrony środowiska. Poprzedni obejmował lata 2019-2020. Władze samorządowe wywiązują się z ustawowego obowiązku prowadzenia procesu ewaluacji oraz monitoringu obowiązujących w Gminie programów ochrony środowiska.

W oparciu o art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2024 poz. 54 ze zm.) organ Gminy sporządza bowiem co dwa lata raport z realizacji programu ochrony środowiska (zwany dalej Raportem), który przedstawia Radzie Gminy. Po przedstawieniu Raportu organowi wykonawczemu dokument ten ustawowo zostanie przekazany organowi wykonawczemu powiatu. Niniejsze opracowanie stanowi realizację ustawowego obowiązku w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2022 r.

Zgodnie z art. 25 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2023 poz. 1094) opracowany Raport podlega zamieszczeniu w Biuletynie Informacji Publicznej.

Zakres niezbędnych informacji, jakie zawiera Raport odpowiada treści przyjętego Programu ochrony środowiska (zwanego dalej Programem, POŚ). W dokumencie tym przedstawiane są postępy z realizacji zadań wytyczonych w Programie, zarówno w zakresie zadań własnych Gminy, jak i zadań koordynowanych, monitorowanych.

Raport określa stopień realizacji przyjętych założeń i planowanych przedsięwzięć. Poszczególne zadania zostały pogrupowane w odpowiadające im kierunki interwencji oraz cele. Poniżej w Tabeli przedstawiono wyznaczone w Programie cele ekologiczne, kierunki interwencji oraz zadania.

Tabela 1. Wyznaczone w Programie cele ekologiczne, kierunki interwencji i zadania

lp.	obszary interwencji	wyznaczone cele ekologiczne	kierunki interwencji
1.	ochrona klimatu i jakości powietrza	poprawa jakości powietrza	eliminacja źródeł zanieczyszczeń powietrza
2.	zagrożenia hałasem	poprawa stanu nawierzchni dróg	modernizowanie systemu komunikacyjnego

lp.	obszary interwencji	wyznaczone cele ekologiczne	kierunki interwencji
3.	pola elektromagnetyczne	utrzymanie dotychczasowego stanu braku zagrożeń dla środowiska i mieszkańców ze strony pola elektromagnetycznego	prowadzenie działań administracyjnych i inwestycyjnych w zakresie ograniczania zagrożenia ze strony pól elektromagnetycznych
4.	gospodarowanie wodami	poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych	poprawa zasobów wodnych; działania kontrolno-monitoringowe służące poprawie jakości wód
5.	gospodarka wodno-ściekowa	uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej	rozwój infrastruktury wodno-ściekowej
6.	gleby	zapobieganie dewastacji gleb i powierzchni ziemi	ochrona powierzchni ziemi i gleb
7.	gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	zbilansowany system gospodarowania odpadami	zapewnienie właściwej obsługi mieszkańców w zakresie odbioru i utylizacji odpadów
8.	zasoby przyrodnicze	ochrona i rozwój zasobów przyrodniczych	właściwe gospodarowanie zasobami przyrodniczymi
9.	zagrożenia poważnymi awariami	utrzymanie stanu braku zagrożeń dla środowiska i mieszkańców ze strony poważnych awarii	dofinansowanie działających na terenie gminy straży pożarnych; prowadzenie monitoringu środowiska w kierunku przeciwdziałania poważnym awariom
10.	edukacja ekologiczna	podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców	edukacja ekologiczna mieszkańców gminy

Źródło: opracowanie własne

Harmonogram realizacyjny POŚ zakłada realizację zadań wyłącznie przez samorząd Gminy Kampinos, ale raport został opracowany na podstawie danych i informacji uzyskanych także od innych jednostek.

W szczególności podstawą sporządzenia Raportu z realizacji POŚ za lata 2021-2022 były:

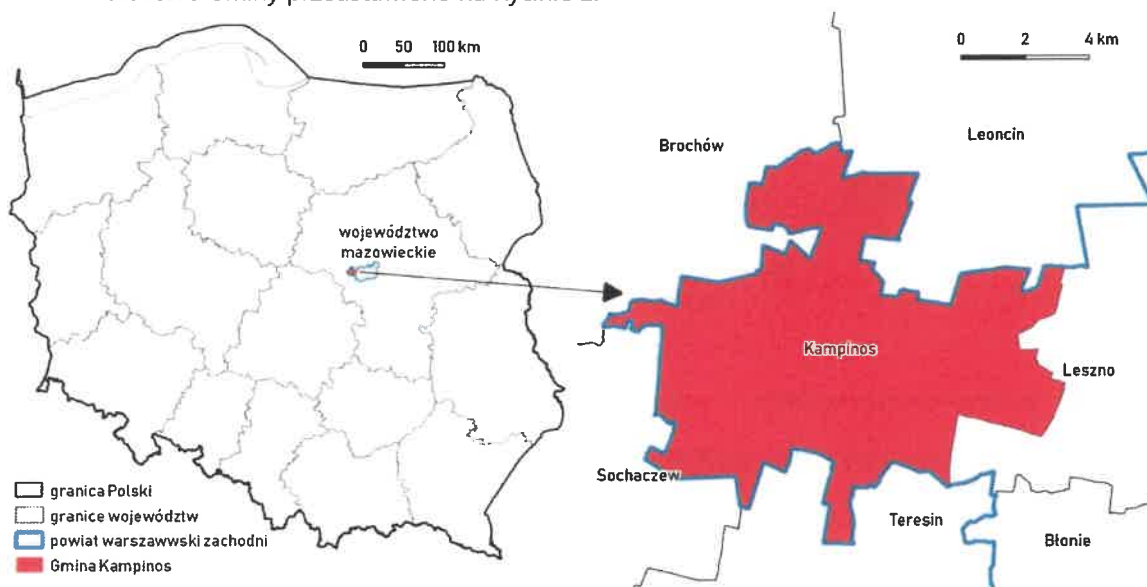
- a) sprawozdania z wykonania budżetu Gminy,
- b) dane statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego – Bank Danych Lokalnych,
- c) dane sprawozdawcze od różnych podmiotów, do których skierowane zostały ankiety, m.in.:
 - Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie,
 - Mazowiecki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Warszawie,

- Oddział Zakład Gazowniczy w Warszawie,
 - Nadleśnictwo Chojnów,
 - Starostwo Powiatu Warszawskiego Zachodniego,
 - Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Powiecie Warszawskim Zachodnim – Ożarów Mazowiecki,
 - Okręgowa Stacja Chemiczno – Rolnicza w Warszawie,
 - Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Powiecie Warszawskim Zachodnim z siedzibą w Błoniu,
 - Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie
- d) informacje o stanie środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

1.2. Podstawowe informacje dotyczące Gminy Kampinos

Gmina Kampinos położona jest w województwie mazowieckim, w powiecie warszawskim zachodnim. Siedziba władz Gminy – miejscowość Kampinos – znajduje się około 40 km od centrum Warszawy. Gmina Kampinos jest gminą wiejską. Jej powierzchnia to 8 460 ha (85 km²).

Położenie Gminy przedstawiono na Rycinie 1.

Ryc. 1. Położenie Gminy Kampinos

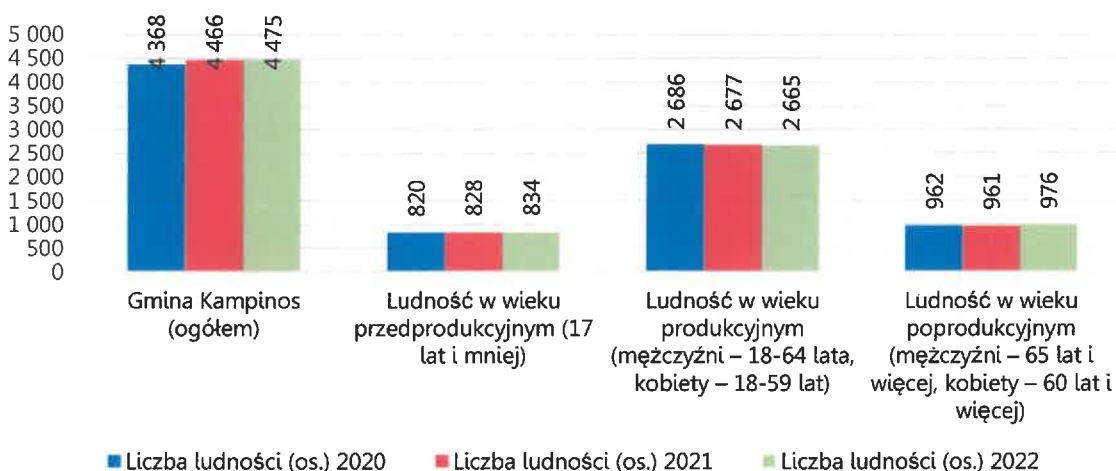
źródło: opracowanie własne

Według stanu na koniec 2020 roku liczba mieszkańców Gminy wynosiła 4 368 osób, rok później 4466, natomiast na koniec okresu sprawozdawczego 4475 osób. W Tabeli 2 oraz na Rycinie 2 przedstawiono liczbę mieszkańców Gminy w latach 2020-2022 z określeniem liczby ludności poszczególnych grup ekonomicznych.

Tabela 2. Liczba ludności Gminy Kampinos w latach 2020-2022 z określeniem liczby ludności poszczególnych grup ekonomicznych

Nazwa jednostki	Liczba ludności (os.)		
	2020	2021	2022
Gmina Kampinos (ogółem)	4368	4466	4475
Ludność w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej)	820	828	834
Ludność w wieku produkcyjnym (mężczyźni – 18-64 lata, kobiety – 18-59 lat)	2686	2677	2665
Ludność w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej)	962	961	976

Źródło: opracowanie własne, dane GUS

Ryc. 2. Liczba ludności Gminy Kampinos w latach 2020-2022 z określeniem liczby ludności poszczególnych grup ekonomicznych

źródło: opracowanie własne, dane GUS

Zgodnie z przedstawionymi danymi liczba mieszkańców Gminy powoli rośnie, świadcząc, że presja na środowisko ze strony człowieka zwiększa się.

2. STAN ŚRODOWISKA W LATACH 2021-2022

2.1. Jakość powietrza

Powietrze zanieczyszczają wszystkie substancje gazowe, stałe lub ciekłe, znajdujące się w powietrzu w ilościach większych niż ich średnia zawartość. Zanieczyszczenia powietrza dzieli się na pyłowe i gazowe. Światowa Organizacja Zdrowia definiuje powietrze zanieczyszczone jako takie, którego skład chemiczny może ujemnie wpłynąć na zdrowie człowieka, roślin i zwierząt, a także na inne elementy środowiska (wodę, glebę). Zanieczyszczenia powietrza są najbardziej niebezpieczne ze wszystkich zanieczyszczeń, gdyż są mobilne i mogą skazić na dużych obszarach praktycznie wszystkie komponenty środowiska. Zanieczyszczenia te są wchłaniane przez ludzi głównie w trakcie oddychania i przyczyniają się do powstawania schorzeń układu oddechowego, a także zaburzeń reprodukcji i alergii.

Wstępem do oceny zrealizowanych działań z zakresu ochrony klimatu i jakości powietrza jest analiza stanu jakości powietrza w okresie sprawozdawczym. Omówienie tego zagadnienia zostało oparte na danych z Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzonego przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (zwanego dalej GIOŚ) i Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Warszawie (zwanego dalej WIOŚ).

Województwo mazowieckie jest podzielone na 4 strefy oceny jakości powietrza: aglomeracja warszawska, miasto Płock, miasto Radom i strefa mazowiecka. Gmina Kampinos należy do strefy mazowieckiej i to dla tej strefy zostaną przedstawione dane dotyczące jakości powietrza w latach 2021-2022. Należy mieć na uwadze, że nie są one tożsame z oceną jakości powietrza w Gminie Kampinos.

Monitoring jakości powietrza prowadzony jest z wykorzystaniem sieci stacji pomiarowych rozmieszczonych na terenach miejskich i pozamiejskich województwa mazowieckiego. W województwie mazowieckim w rocznych ocenach jakości powietrza wykorzystywane są wyniki pomiarów ze stacji manualnych i automatycznych. Do oceny wykorzystywane są również metody modelowania matematycznego.

W Gminie Kampinos zlokalizowany jest punkt pomiarowy wykorzystywany w ramach rocznych ocen jakości powietrza w województwie mazowieckim pn. „Granica, Kampinoski Park Narodowy”. Stacja bada tzw. tło regionalne. Punkt pomiarowy mieści się naprzeciw Muzeum Puszczy Kampinoskiej.

W dalszej części opracowania zostaną przedstawione także wyniki pomiarów jakości powietrza.

Punkt konsultacyjny Programu Czyste Powietrze działa w Urzędzie Gminy Kampinos od maja 2021 r.

- w roku 2021 złożono 28 wniosków o dotacje podstawowy poziom, 6 wniosków na podwyższony poziom; rozliczono 20 wniosków dotacyjnych,
- w roku 2022 złożono 13 wniosków podstawowy poziom, 7 wniosków podwyższony poziom, 2 wnioski najwyższy poziom, rozliczono 22 wnioski dotacyjne.

W raporcie przesłanym przez WFOŚiGW - od dnia 19.09.2018 r. do dnia 31.12.2022 r. z terenu Gminy Kampinos złożonych zostało 140 wniosków o dotację w ramach Programu Czyste Powietrze. W tym czasie podpisano 119 umów, w pełni zrealizowane zostały 62 przedsięwzięcia za łączną kwotę dotacji 974 342,68 zł.

Podsumowanie **dotacji na wymianę źródeł ogrzewania budynków** w okresie sprawozdawczym, wg danych Urzędu Gminy Kampinos przedstawia się następująco:

W 2021 r. dofinansowano:

- 10 kotłów gazowych na łączną kwotę 165 027,29 zł,
- 14 kotłów na ekogroszek na łączną kwotę 133 788,44 zł,
- 10 kotłów na pellet na łączną kwotę 165 457,92 zł,
- 2 pompy ciepła na łączną kwotę 76 799,72 zł.

W 2022 r. dofinansowano:

- 4 kotły gazowe na łączną kwotę 28 886,40 zł,
- 4 kotły na ekogroszek na łączną kwotę 52 891,59 zł,
- 10 kotłów na biomase na łączną kwotę 129 072,81 zł,
- 5 pomp ciepła na łączną kwotę 202 581,27 zł,
- 1 kocioł na drewno na kwotę 2 899,00 zł,
- 2 kotły na węgiel i drewno na łączną kwotę 19 340,00 zł.

2.1.1. Ocena jakości powietrza dla strefy mazowieckiej w latach 2020-2022

Ocena jakości powietrza obejmuje wszystkie substancje, dla których w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r., poz. 1031) określono poziomy normatywne w postaci poziomów dopuszczalnych, docelowych lub poziomów celów długoterminowych w powietrzu, ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin. Lista zanieczyszczeń uwzględnionych w ocenie rocznej dokonywanej pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia ludzi obejmuje:

- benzen (C₆H₆),
- dwutlenek azotu (NO₂),
- dwutlenek siarki (SO₂),
- tlenek węgla (CO),
- ozon (O₃),
- pył zawieszony PM₁₀,
- pył zawieszony PM_{2.5},
- ołów (Pb) w pyle PM₁₀,
- arsen (As) w pyle PM₁₀,
- nikiel (Ni) w pyle PM₁₀,
- kadm (Cd) w pyle PM₁₀,
- benzo(a)piren (BaP) w pyle PM₁₀.

Do zanieczyszczeń uwzględnionych w **ocenie rocznej** dokonywanej pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony roślin zalicza się: dwutlenek siarki (SO₂), tlenki azotu (NO_x) oraz ozon (O₃).

Wynikiem oceny dla wszystkich substancji podlegających ocenie na terenie strefy jest zaliczenie strefy do odpowiedniej klasy jakości powietrza. Wynik oceny i klasyfikacji strefy dla danego zanieczyszczenia zależy od stężeń tego zanieczyszczenia występujących na terenie strefy – zwykle w rejonach o najwyższym stopniu zanieczyszczenia daną substancją. Uzyskany wynik przekłada się na określone wymagania w zakresie działań na rzecz poprawy jakości powietrza (w przypadku, gdy nie są spełnione odpowiednie kryteria) lub na rzecz utrzymania tej jakości (jeżeli spełnia ona przyjęte standardy):

- Klasa A – poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu dopuszczalnego/docelowego,
- Klasa C – poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom dopuszczalny/docelowy,
- Klasa D1 – poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu),
- Klasa D2 – poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu)
- Klasa A1/C1 – dodatkowe klasy stref dla pyłu PM_{2,5} określane w oparciu o poziom dopuszczalny dla fazy II (20 µg/m³ – poziom do osiągnięcia w 2020 roku).

W kolejnych **Tabelach** przedstawiono klasy jakości powietrza dla poszczególnych monitorowanych zanieczyszczeń w strefie mazowieckiej w latach 2020-2022.

Tabela 3. Klasy jakości powietrza atmosferycznego dla poszczególnych zanieczyszczeń w strefie mazowieckiej w latach 2020-2022 – pod kątem ochrony zdrowia

Zanieczyszczenie	Klasa		
	2020 (wartość bazowa)	2021	2022
SO ₂ (dwutlenek siarki)	A	C	A
NO ₂ (dwutlenek azotu)	A	A	A
CO (tlenek węgla)	A	A	A
C ₆ H ₆ (benzen)	A	A	A
PM 2,5 (pył zawieszony) – FAZA I	A	A	A
PM 2,5 (pył zawieszony) – FAZA II	C1	C1	A1
PM 10 (pył zawieszony)	C	C	A
BaP (benzo(a)piren)	C	C	C
As (arsen)	A	A	A
Cd (kadm)	A	A	A
Ni (nikiel)	A	A	A
Pb (ołów)	A	A	A
O ₃ (ozon) – POZIOM DOCELOWY	A	A	A
O ₃ (ozon) – POZIOM CELU DŁUGOTERMINOWEGO	D2	D2	D2

Źródło: Roczne oceny jakości powietrza atmosferycznego w województwie mazowieckim za lata 2020-2022, WIOŚ, GIOŚ

Tabela 4. Klasy jakości powietrza atmosferycznego dla poszczególnych zanieczyszczeń w strefie mazowieckiej w latach 2020-2022 – pod kątem ochrony roślin

Zanieczyszczenie	Klasa		
	2020 (wartość bazowa)	2021	2022
SO ₂ (dwutlenek siarki)	A	A	A
NO _x (tlenki azotu)	A	A	A
O ₃ (ozon) – POZIOM DOCELOWY	A	A	A
O ₃ (ozon) – POZIOM CELU DŁUGOTERMINOWEGO	D2	D2	D2

Źródło: Roczne oceny jakości powietrza atmosferycznego w województwie mazowieckim za lata 2020-2022, WIOŚ, GIOŚ

Zgodnie z zaprezentowanymi danymi, ocena jakości powietrza w okresie sprawozdawczym nie uległa znaczącej zmianie w zakresie BaP i rokrocznie notowane są przekroczenia zanieczyszczeń.

Nie został również osiągnięty w latach 2020-2022 poziom celu długoterminowego dla ozonu. Nastąpiła natomiast poprawa jakości powietrza biorąc pod uwagę kryterium II fazy dla pyłu PM_{2.5} pod kątem ochrony zdrowia (przejście z klasy C1 oznaczającej przekroczenia do klasy A1 oznaczającej brak przekroczeń). Podobna poprawa nastąpiła też w odniesieniu do pyłu zawieszonego PM₁₀. Jednak w obu przypadkach mowa o poprawie w 2022 r., ale dane za rok 2021 wykazywały przekroczenia. Kolejne lata pokażą czy poprawa jest trwała.

2.1.2. Jakość powietrza na stacjach pomiarowych zlokalizowanych na terenie Gminy Kampinos

Jak wspomniano wcześniej, w ramach sieci pomiarowej wykorzystywanej dla sporządzania rocznych ocen jakości powietrza dla województwa mazowieckiego, wykorzystano wyniki jednej stacji znajdującej się na terenie Gminy Kampinos, tj. „Granica, Kampinoski Park Narodowy”.

Dla stacji dostępne są dane z lat 2020-2022, gdyż jest to stacja stała.

Mając na uwadze dane dotyczące tej stacji pomiarowej, należy odnotować przekroczenie dla ozonu. Między innymi dlatego cała strefa mazowiecka otrzymała ocenę D2. W przypadku pozostałych badanych parametrów nie odnotowano przekroczeń. Dokładne wyniki przedstawia **Tabela 5**. Warto jednak dodać, że stężenia PM_{2,5}, PM₁₀ oraz BaP na tej stacji pomiarowej niestety nie były monitorowane.

Tabela 5. Parametry statystyczne z wyników pomiarów jakości powietrza w stacji Granica, Kampinoski Park Narodowy

Zanieczyszczenie	µg/m ³		
	2020 (wartość bazowa)	2021	2022
rtęć całkowita gazowa (TGM) – średnia roczna	1,6	1,6	1,6
rtęć całkowita gazowa (TGM) – minimum roczne	0,6	0,6	0,4
rtęć całkowita gazowa (TGM) – maximum roczne	3,4	2,9	3,0
tlenek azotu – średnia roczna	0,9	1,0	0,9
tlenek azotu – minimum roczne	0,0	0,0	0,0
tlenek azotu – maximum roczne	22,0	30,5	35,0
tlenki azotu – średnia roczna	9,7	8,6	7,1
tlenki azotu – minimum roczne	1,5	0,1	0,0
tlenki azotu – maximum roczne	58,7	90,8	84,7
dwutlenek azotu – średnia roczna	7,2	7,0	5,7
dwutlenek azotu – minimum roczne	0,0	0,0	0,0
dwutlenek azotu – maximum roczne	37,7	53,6	40,6
ozon – średnia roczna	46,4	49,7	50,3
ozon – minimum roczne	0,7	0,2	0,1
ozon – maximum roczne	141,8	151,2	160,2

Źródło: GIOŚ, https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/current/station_details/archive/466#

Na terenie Gminy Kampinos nie działają lokalne stacje jakości powietrza prezentowane w ogólnodostępnych portalach jak np. Panel Syngeos <https://panel.syngeos.pl/sensor/pm10?device=936> czy Airly <https://airly.org/map/pl/>.

2.2. Poziom hałasu

Hałas jako zanieczyszczenie środowiska jest czynnikiem w największym stopniu wpływającym na jakość warunków zamieszkania i wypoczynku człowieka. Powoduje wiele negatywnych skutków, szczególnie dla jakości życia i zdrowia ludzkiego. Ze względu na szybko wzrastającą liczbę pojazdów samochodowych i niedostateczną ilość dróg szybkiego ruchu oraz złą jakość nawierzchni drogowych, głównym obciążeniem środowiska jest przede wszystkim hałas wytwarzany przez transport samochodowy.

Aktem prawnym normującym dopuszczalne poziomy hałas jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r., poz. 112). Wartości określone w rozporządzeniu muszą stanowić bezwzględnie przestrzegana normę w odniesieniu do nowo planowanych terenów. Wartości poziomów dopuszczalnych zależne są od funkcji urbanistycznej jaką spełnia dany teren. Dla terenów wymagających intensywnej ochrony przed hałasem określone są najniższe poziomy dopuszczalne, natomiast dla terenów gdzie ochrona przed hałasem nie jest zagadnieniem krytycznym poziomy dopuszczalne są najwyższe.

Ochrona przed hałasem w rozumieniu ustawy Prawo ochrony środowiska polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, oraz zmniejszeniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Realizacja tego zapisu wymaga znajomości klimatu akustycznego środowiska. Prawo ochrony środowiska nakłada obowiązek dokonywania takiej oceny dla terenów:

- aglomeracji o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy,
- terenów poza aglomeracjami, położonych w zasięgu oddziaływania akustycznego dróg, linii kolejowych lub lotnisk, których eksploatacja może spowodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach,
- innych terenów wskazanych w powiatowym programie ochrony środowiska.

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska (art. 117 ustawy Prawo ochrony środowiska).

Mazowiecki Zarząd Dróg Wojewódzkich poinformował, że w okresie sprawozdawczym nie podejmował inwestycji w zakresie ochrony środowiska. Wskazał także, że opracowanie dotyczące zadania pn. Strategiczna mapa akustyczna istniejącego stanu klimatu akustycznego obszarów położonych w otoczeniu dróg wojewódzkich województwa mazowieckiego zostało przekazane Gminie Kampinos wraz z mapami proponowanych kierunków zagospodarowania przestrzennego w dniu 11.02.2022 r.

Podstawowym zadaniem **GIOŚ i WIOŚ** jest identyfikacja obszarów szczególnego zagrożenia oraz informacja o ich występowaniu, kierowana do organów dysponujących środkami i narzędziami prawnymi w zakresie zwalczania hałasu w środowisku.

Wyniki monitoringu publikowane są na stronie internetowej GIOŚ. W okresie sprawozdawczym nie prowadzono pomiarów hałasu komunikacyjnego na terenie Gminy Kampinos i dlatego nie jest możliwe przedstawienie takich danych.

WIOŚ w Warszawie podejmuje natomiast działania kontrolne w zakładach w zakresie przestrzegania wymagań ochrony środowiska, w tym hałasu. Zestawienie wyników kontroli w zakładach przedstawiono w dalszej części niniejszego raportu w rozdziale 2.11.

2.3. Pola elektromagnetyczne

Pola elektromagnetyczne występują w otoczeniu wszystkich urządzeń elektrycznych. Stacje bazowe telefonii komórkowej, stacje radiowe i telewizyjne, stacje radiolokacyjne czy linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia są źródłami pól elektromagnetycznych – promieniowania niejonizującego. Pola elektromagnetyczne działają na ludzi i środowisko. Skutki tego oddziaływania są tematem wielu badań i programów naukowych. Wyniki tych badań i programów stanowią podstawę normowania oddziaływań, m.in. poprzez określenie w przepisach dopuszczalnych wartości natężeń pól elektromagnetycznych, jakie mogą występować w środowisku.

W odniesieniu do okresu sprawozdawczego Ustawa Prawo ochrony środowiska w art. 121 określiła zasady ochrony środowiska przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych. Ochrona ta polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach oraz zmniejszenie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych. Zgodnie z art. 123 ustawy Poś oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Monitoring środowiska obejmuje uzyskiwane na podstawie badań monitoringowych informacje w zakresie i poziomie pól elektromagnetycznych.

W miejscowości Kampinos, w centrum na parkingu przy boisku zlokalizowany jest **punkt pomiarowy**. Ostatnie badania przeprowadzone były 2021 roku, a poprzednie w latach 2018 i 2015.

2.3.1. Monitoring pól elektromagnetycznych w Gminie Kampinos

W kolejnej **Tabeli** przedstawiono zestawienie średnich arytmetycznych zmierzonych wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych w punkcie pomiarowym „Kampinos, w centrum miejscowości, parking przy boisku”:

- długość geograficzna: 20° 28' 20" E,
- szerokość geograficzna: 52° 16' 1" N.

W **Tabeli** przedstawiono wyniki pomiarów z cyklu pomiarów (2015, 2018 i 2021 r.).

Tabela 5. Zestawienie wyników pomiarów pól elektromagnetycznych dotyczące punktu pomiarowego „Kampinos, w centrum miejscowości, parking przy boisku”

Punkt pomiarowy	Rok pomiarów					
	2015		2018		2021	
	Data wykonania pomiaru	Wartość zmierzona [V/m]	Data wykonania pomiaru	Wartość zmierzona [V/m]	Data wykonania pomiaru	Wartość zmierzona [V/m]
Kampinos, w centrum miejscowości, parking przy boisku	24.08.2015	<0,2	10.10.2018	<0,2	31.05.2021	<0,8

Źródło: Badania poziomów pól elektromagnetycznych w wybranych punktach województwa mazowieckiego w latach: 2015, 2018, 2021, WIOŚ Warszawa i GIOŚ

Należy wskazać, że badania poziomów składowych elektrycznych pól elektromagnetycznych na terenach wiejskich (czyli m.in. w punkcie pomiarowym w Kampinosie) generalnie wykazują dużo niższe wartości niż poziomy zmierzone na terenach miejskich. Wartość „<0,2” przy wynikach za lata 2015-2018 oznacza, że nie została nawet osiągnięta granica oznaczalności, a zatem nie odnotowano przekroczeń. Wartość <0,8 również jest bardzo niska. Należy wyjaśnić, że **dopuszczalny poziom 7 V/m** obowiązywał do końca 2019 r. Normy zostały złagodzone. Obecnie obowiązujące poziomy dopuszczalne wynoszą dla wysokich częstotliwości od 28 V/m do 61 V/m. Szczegółowe dane w tym zakresie zawiera Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Poza pomiarami, w ramach monitoringu prowadzona jest także baza źródeł pól elektromagnetycznych (łącznie z pomiarami wokół nich, które są wykonane przez zarządzających i jednostki kontrolujące), znajdujących się na terenie województwa mazowieckiego, mogących wpływać negatywnie na środowisko. W żadnym przypadku pomiary nie wykazały przekroczeń w miejscach dostępnych dla ludności, czy też przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową.

Podkreślić także należy, że w otoczeniu stacji bazowych telefonii komórkowych pola elektromagnetyczne o wartościach granicznych występują nie dalej niż kilkadziesiąt metrów od samych anten i to na wysokości ich zainstalowania. W praktyce, w otoczeniu anten stacji bazowych GSM, znajdujących się w miastach, pola o wartościach wyższych od dopuszczalnych nie występują dalej niż 25 metrów od anten na wysokości zainstalowania tych anten. W Gminie Kampinos takie stacje zlokalizowane są w Strojcu, Wiejcy, Kampinosie A oraz na terenie cmentarza w Kampinosie.

2.4. Wody podziemne

Zgodnie z definicją podaną w Ramowej Dyrektywie Wodnej, jednolite części wód podziemnych (JCWPd) obejmują te wody podziemne, które występują w warstwach wodonośnych o porowatości i przepuszczalności, umożliwiających pobór znaczący w zaopatrzeniu ludności w wodę lub przepływ o natężeniu znaczącym dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych. Gmina Kampinos znajduje się granicach **dwóch jednolitych części wód podziemnych: nr 64** (północ Gminy) **oraz 65** (południe Gminy).

Zagrożenia wód podziemnych wynikają z ich kontaktu z powierzchnią ziemi, wodami glebowymi, wodami powierzchniowymi, atmosferą oraz opadami atmosferycznymi. W miejscach, gdzie brak jest izolacji poziomu wodonośnego lub izolacja jest niepełna, następuje szybka wymiana wody, a tym samym przemieszczanie się zanieczyszczeń. Ma to szczególnie znaczenie w dolinach rzek, gdzie występuje czwartorzędowy odkryty poziom wodonośny a jednocześnie skupione są miasta i osady. Mniej narażone na zanieczyszczenia są poziomy zalegające głębiej lub tam, gdzie w stropowej części występuje warstwa izolacyjna. Efektem takiej budowy geologicznej jest trudniejsza wymiana wody i długotrwała odnawialność zasobów. Woda w czasie migracji ulega procesom samooczyszczania.

Państwowa służba hydrogeologiczna wykonuje badania i ocenia stan wód podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych i ilościowych. W uzasadnionych przypadkach Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wykonuje, w uzgodnieniu z państwową służbą hydrogeologiczną, uzupełniające badania wód podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych, a wyniki tych badań przekazuje, za pośrednictwem Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, państwowej służbie hydrogeologicznej.

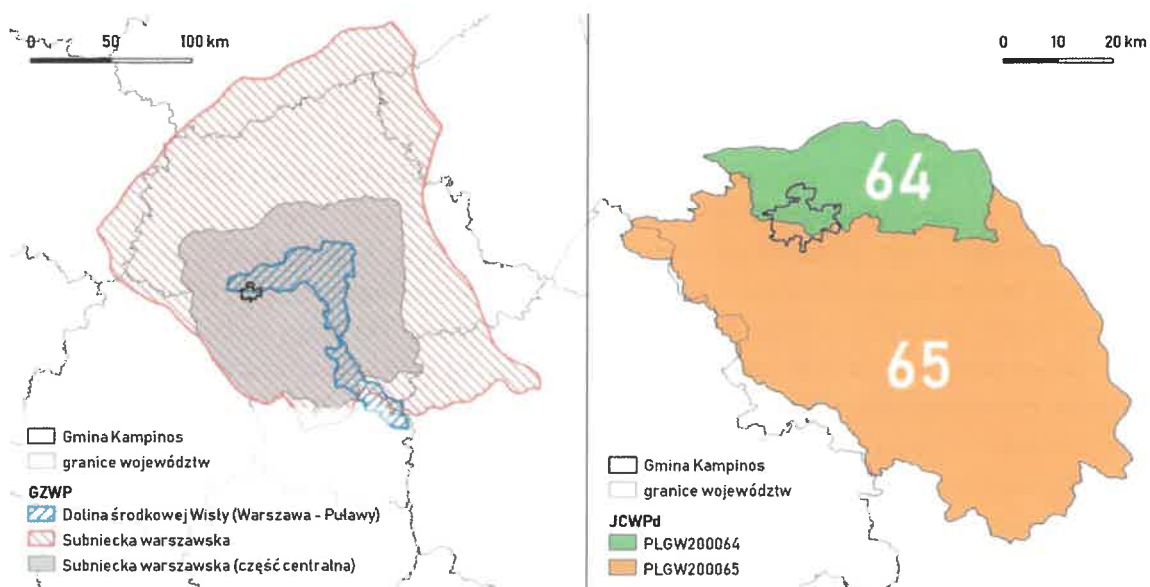
Główne zbiorniki wód podziemnych (GZWP) to struktury geologiczne zasobne w wodę, które stanowią lub mogą stanowić w przyszłości strategiczne zasoby wód podziemnych do zaopatrzenia ludności i podstawowych gałęzi gospodarki, wymagających wody wysokiej jakości. Zgodnie

z umownymi kryteriami wydzielenia, ze względu na wysoką jakość wód, zasobność i potencjalną produktywność, GZWP stanowią najcenniejsze fragmenty jednostek hydrostrukturalnych i systemów wodonośnych, wymagające szczególnej ochrony stanu chemicznego i ilościowego wód podziemnych oraz kontroli zarządzania zasobami, z zachowaniem priorytetu dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę do spożycia i zaspokojenia niezbędnych potrzeb gospodarczych. W tym zakresie należy uznać, że cele ochrony GZWP wykraczają poza ogólne cele Ramowej Dyrektywy Wodnej, która nie precyzuje takiego priorytetu w sytuacji zagrożenia deficytem zasobów wód podziemnych w wyniku konfliktu potrzeb wodnych, środowiskowych i społeczno-gospodarczych. Wysokie wymagania ochrony ilościowej i jakościowej GZWP wynikają zatem z ich szczególnego statusu, co powinny uwzględniać wskazania ochronne indywidualnie ustalone dla poszczególnych zbiorników, a także powszechnie obowiązujące programy działań ochrony wód podziemnych, zgodne z celami Ramowej Dyrektywy Wodnej (FDW) i wynikające z krajowych przepisów prawnych.

Obszar Gminy znajduje się w zasięgu następujących GZWP:

- Subniecka warszawska – nr 215
- Subniecka warszawska (część centralna) – nr 2151,
- Dolina środkowej Wisły (Warszawa - Puławy) – nr 222.

Położenie jednostki na tle JCWPd oraz GZWP zaprezentowano na kolejnej Rycinie.

Ryc. 3. Położenie Gminy Kampinos na tle JCWPd oraz GZWP

źródło: opracowanie własne, dane PIG

2.4.1. Ocena stanu czystości wód podziemnych

Celem monitoringu jakości wód podziemnych jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód, śledzenie jego zmian oraz sygnalizacja zagrożeń, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych związanych z osiągnięciem dobrego stanu ekologicznego, określonego przez Ramową Dyrektywę Wodną (RDW).

W latach: 2021 i 2022 na terenie Gminy Kampinos realizowano **monitoring jakości wód podziemnych** w punktach pomiarowych zlokalizowanych w miejscowościach Kampinos i Granica. Punkty dotyczą JCWPd nr 64.

Należy wyjaśnić, że klasyfikacja elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych obejmuje pięć następujących klas jakości wód podziemnych:

- **klasa I** – wody bardzo dobrej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są kształtowane wyłącznie w efekcie naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych i mieszczą się w zakresie wartości stężeń charakterystycznych dla badanych wód podziemnych (tła hydrogeochemicznego) oraz wartości elementów fizykochemicznych nie wskazują na wpływ działalności człowieka,
- **klasa II** – wody dobrej jakości, w których wartości niektórych elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych wartości elementów fizykochemicznych nie wskazują na wpływ działalności człowieka albo jest to wpływ bardzo słaby,
- **klasa III** – wody zadowalającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych lub słabego wpływu działalności człowieka,
- **klasa IV** – wody niezadowalającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych oraz wyraźnego wpływu działalności człowieka,
- **klasa V** – wody złej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych potwierdzają znaczący wpływ działalności człowieka.

Klasy jakości wód podziemnych I, II, III wskazują na dobry stan chemiczny, a klasy jakości wód podziemnych IV, V oznaczają słaby stan chemiczny.

Jakość wód podziemnych w latach 2021 i 2022 była następująca:

2021 r.:

- w punkcie pomiarowym nr 52 (wg MONBADA) na terenie miejscowości Kampinos odnotowano wody dobrej - **II klasy jakości**;
- w punkcie pomiarowym nr 1701 (wg MONBADA) na terenie miejscowości Granica odnotowano wody niezadowalającej - **IV klasy jakości**;
- w punkcie pomiarowym nr 1702 (wg MONBADA) na terenie miejscowości Granica odnotowano wody niezadowalającej - **IV klasy jakości**;
- w punkcie pomiarowym nr 1703 (wg MONBADA) na terenie miejscowości Granica odnotowano wody niezadowalającej - **IV klasy jakości**.

2022 r.:

- w punkcie pomiarowym nr 1701 (wg MONBADA) na terenie miejscowości Granica odnotowano wody niezadowalającej - **IV klasy jakości**;
- w punkcie pomiarowym nr 1702 (wg MONBADA) na terenie miejscowości Granica odnotowano wody niezadowalającej - **IV klasy jakości**;

- w punkcie pomiarowym nr 52 (wg MONBADA) na terenie miejscowości Kampinos odnotowano wody dobrej - **II klasy jakości**.

Powyżej opisane **punkty pomiarowe** znajdują się w następujących lokalizacjach:

- punkty pomiarowe nr 1701, 1702 i 1703 funkcjonują w miejscowości Granica na terenie Kampinoskiego Parku Narodowego – Stacja Bazowa Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego. "KAMPINOS" w sąsiedztwie Skansenu Budownictwa Puszczańskiego,
- punkt pomiarowy nr 52 zlokalizowany jest w sąsiedztwie ul. Baśniowej w Kampinosie.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Powiecie Warszawskim Zachodnim w ramach sprawowanego nadzoru nad jakością wody do spożycia, prowadził monitoring jakości wody dostarczanej ludności na terenie Gminy Kampinos przez dwa wodociągi zaopatrzenia w wodę tj. wodociąg publiczny Kampinos i wodociąg publiczny Szczytno. Monitoring był prowadzony w oparciu o sprawozdania z własnych badań jakości wody oraz sprawozdania przekazywane przez podmioty z wykonywania badań jakości wody realizowanych wg ustalonego harmonogramu. **Stwierdzono, że woda dostarczana konsumentom na terenie Gminy Kampinos nie stwarzała zagrożenia dla zdrowia z uwagi na brak przekroczeń wartości parametrycznych.** W celu zapewnienia stałej, spełniającej wymagania, jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi należy prowadzić systematyczne działania w zakresie bieżącej konserwacji urządzeń wodociągowych, wykonywać regularne płukanie urządzeń i sieci dystrybucyjnej.

2.5. Wody powierzchniowe

Pojęcie jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) wprowadzone zostało w związku z implementacją Ramowej Dyrektywy Wodnej, stosowane jest w kontekście zarządzania wodami, w tym ich monitoringu środowiskowego. JCWP oznacza oddzielny element wód powierzchniowych, taki jak jezioro lub inny naturalny lub sztuczny zbiornik wodny, struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części, morskie wody przejściowe lub wody przybrzeżne.

Głównym celem sporządzenia oceny stanu wód powierzchniowych jest dostarczenie wiedzy o stanie/potencjale ekologicznym i stanie chemicznym wód powierzchniowych, niezbędnej do gospodarowania wodami w dorzeczach, podejmowania działań na rzecz poprawy stanu wód oraz ich ochrony przed zanieczyszczeniem.

W kolejnej Tabeli oraz na Rycinie przedstawiono JCWP rzeczne znajdujące się w granicach Gminy Kampinos. Tylko takie JCWP znajdują się w granicach jednostki. Wszystkie JCWP rzeczne znajdują się w dorzeczu Wisły, w regionie wodnym Środkowej Wisły, w zlewni Bzury.

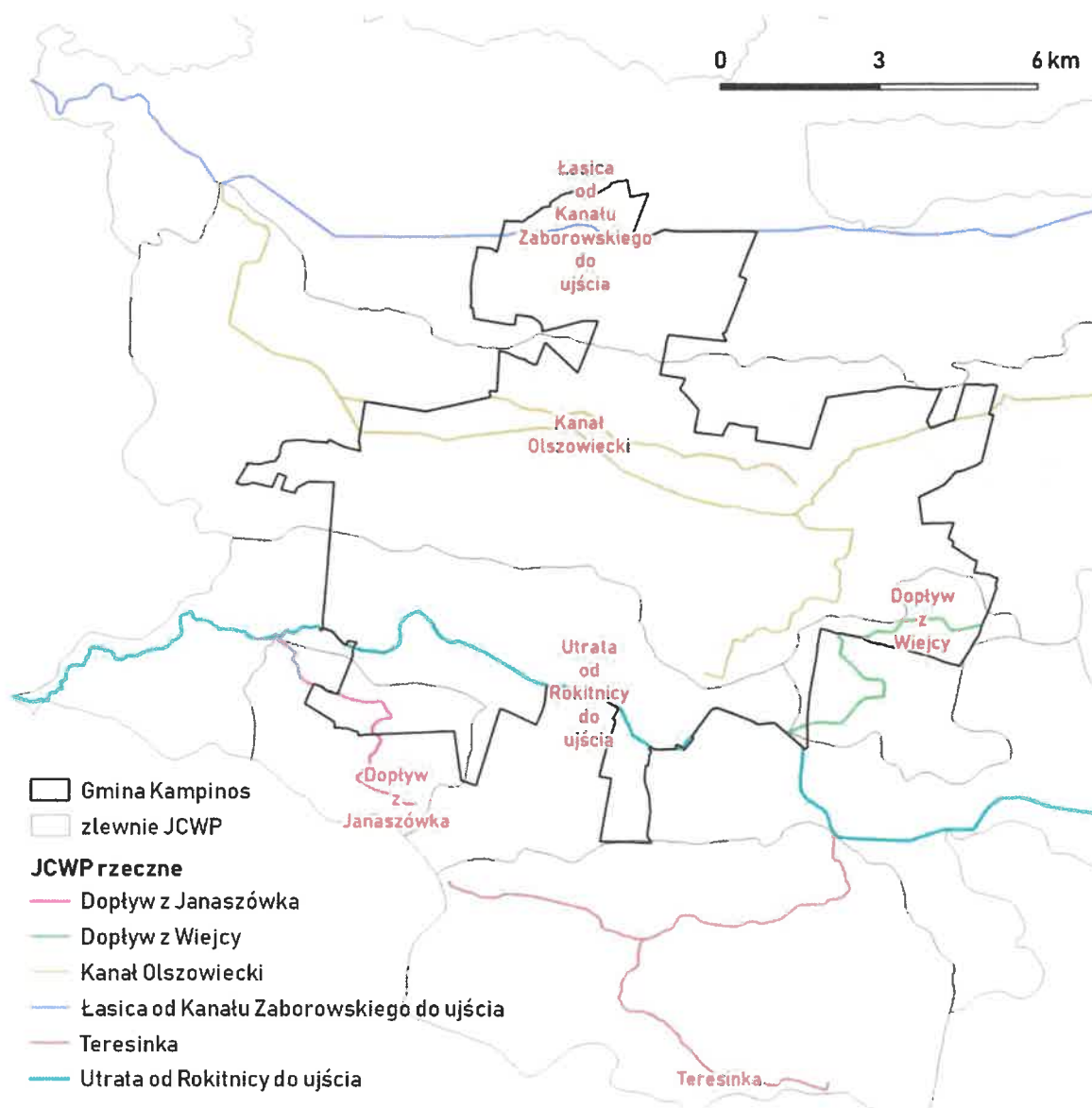
W niektórych przypadkach sam ciek nie przepływa przez obszar Gminy, ale jego zlewnia znajduje się granicach omawianej jednostki, stąd powiązania w zakresie migracji zanieczyszczeń.

Tabela 6. Wykaz JCWP znajdujących się granicach Gminy Kampinos

Lp.	Nazwa JCWP	Kod	typ JCWP	Długość odcinka ciek (km)	Powierzchnia zlewni (km ²)
1	Dopływ z Wiejcy	RW200017272892	Potok nizinny piaszczysty	6,74	10,55
2	Teresinka	RW200017272889	Potok nizinny piaszczysty	15,68	42,58
3	Utrata od Rokitnicy do ujścia	RW200019272899	Rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta	28,30	67,46

Lp.	Nazwa JCWP	Kod	typ JCWP	Długość odcinka cieku (km)	Powierzchnia zlewni (km ²)
4	Dopływ z Janaszówka	RW200017272896	Potok nizinny piaszczysty	5,95	10,53
5	Kanał Olszowiecki	RW2000232729689	Potok lub strumień na obszarze będącym pod wpływem procesów torfotwórczych	39,12	95,83
6	Łasica od Kanału Zaborowskiego do ujścia	RW200024272969	Mała i średnia rzeka na obszarze będącym pod wpływem procesów torfotwórczych	24,39	122,19

źródło: opracowanie własne

Ryc. 4. JCWP w granicach Gminy Kampinos

źródło: opracowanie własne

2.5.1. Ocena stanu czystości wód powierzchniowych

Na podstawie art. 349 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. 2023 poz. 1478 tekst jednolity) oraz zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 13 lipca 2021 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2021 poz. 1576) Inspekcja Ochrony Środowiska dokonuje oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych dla obszaru województwa.

W kolejnej tabeli przedstawiono wyniki monitoringu uwzględniając następujące elementy:

- klasa elementów biologicznych,
- obserwacje hydromorfologiczne,
- klasa elementów fizykochemicznych,
- klasa stanu/potencjału ekologicznego,
- klasyfikacja stanu chemicznego,
- ocena stanu JCWP.

Interpretacja monitoringu wód powierzchniowych zawarta jest poniżej.

Ryc. 5. Interpretacja monitoringu wód powierzchniowych

źródło: GIOŚ

Należy zauważyć, że podane dane obejmują okres szerszy niż tylko okres sprawozdawczy. Podano je mając na względzie brak wyników badań w latach 2021-2022.

Tabela 7. Zestawienie wyników jakości wód powierzchniowych JCWP znajdujących się w obrębie Gminy Kampinos wg kompleksowych danych za lata 2016-2021

Nazwa ppk	Kod JCWP	Nazwa JCWP	klasa elementów biologicznych		klasa		Observacje hydromorfologiczne		klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1 - 3.5)		Klasyfikacja stanu / potencjału ekologicznego			Klasyfikacja stanu chemicznego		Ocena stanu JCWP	
			rok badań	klasa	rok badań	klasa	rok badań	klasa	rok badań	klasa	stan/potencjał ekologiczny	rok badań	stan chemiczny	rok badań	ocena		
Utrata - Kistki, uj. do Bzury	PLRW20001927 2899	Utrata od Rokitnicy do ujścia	2020	3	2017	2	2020	>2	2017-2020	3	umiarkowany stan ekologiczny	-	2017-2020	2017-2020	zły stan wód		
Łasica - Tułowice	PLRW20002427 2969	Łasica od Kanału Zaborowskiego do ujścia	2020	2	2020	1	2020	>2	2020	3	umiarkowany stan ekologiczny	poniżej dobrego	2020	2020	zły stan wód		
Kanał Olszowiecki - Famulki Brochowskie, m. na drodze Formułki G-Wółka Smolarzew	PLRW20002327 29689	Kanał Olszowiecki	2020	3	2017	2	2020	>2	2017-2020	3	umiarkowany stan ekologiczny	poniżej dobrego	2020	2017-2020	zły stan wód		

Raport z wykonania Programu ochrony środowiska dla Gminy Kampinos na lata 2021-2024
z perspektywą do roku 2028 za lata 2021-2022

Green Key

Nazwa ppk	Kod JCWP	Nazwa JCWP	klasa elementów biologicznych		Obszary hydromorfologiczne		klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1 - 3.5)		Klasyfikacja stanu / potencjału ekologicznego			Klasyfikacja stanu chemicznego		Ocena stanu JCWP	
			rok badań	klasa	rok badań	klasa	rok badań	klasa	rok badań	klasa	stan/potencjał ekologiczny	rok badań	stan chemiczny	rok badań	ocena
Teresinka - Seroki - Parcela	PLRW20001727 2889	Teresinka	2019	2	2019	3	2019	2019	>2	2019	3	umiarkowany stan ekologiczny	-	2019	zły stan wód
Dopływ z Janaszówka - Nowe Mostki	PLRW20002327 29689	Dopływ z Janaszówka	2019	1	2019	1	2019	2019	>2	2019	3	umiarkowany stan ekologiczny	-	2019	zły stan wód
Dopływ z Wleicy - Krubice	PLRW20001727 2892	Dopływ z Wleicy	2018	2	2018	>1	2018	2018	>2	2018	3	umiarkowany stan ekologiczny	-	2018	zły stan wód

„-” – brak oceny
Źródło: GIOŚ

2.6. Gospodarka wodno-ściekowa

Gospodarka wodno-ściekowa jest jednym z priorytetów we Wspólnocie Europejskiej. Wynika to z ograniczonych zasobów wodnych oraz nieproporcjonalnego, nadmiernego zużycia wody oraz emisji ścieków.

Rozwiązywanie dylematów gospodarki wodno-ściekowej stanowi obowiązek organów samorządowych. Ustawodawca tworząc Ustawę o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków powierzył te zadania gminie. Decyzje mówiące o nurtach rozwoju sieci należą właśnie do niej.

W rozdziale tym skupiono się jak w latach 2021-2022 zmieniały się podstawowe parametry dotyczące infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w Gminie Kampinos.

2.6.1. Rozwój infrastruktury wodociągowej

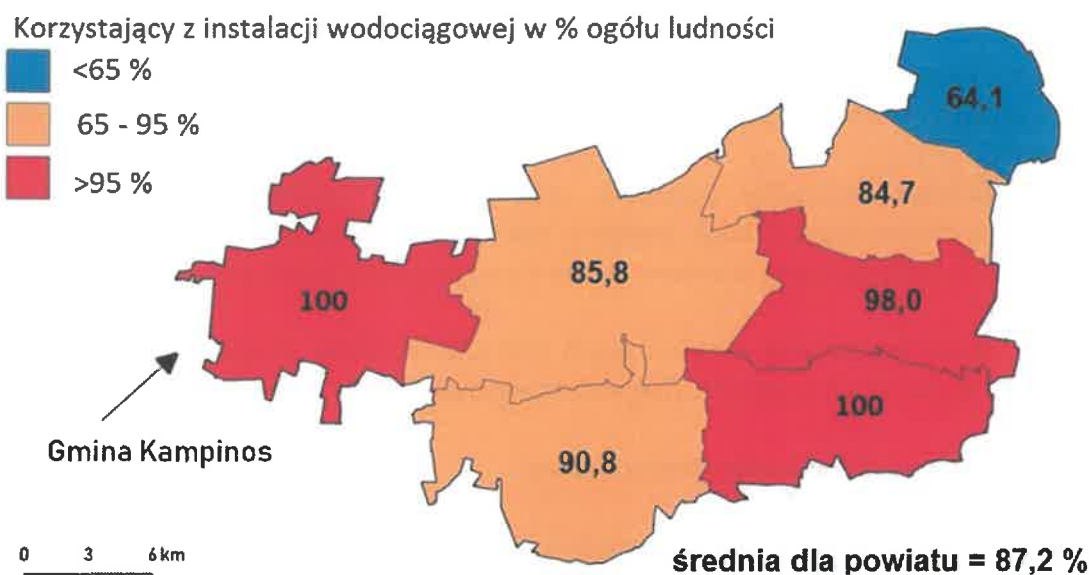
Wg GUS na terenie Gminy Kampinos długość sieci wodociągowej w okresie sprawozdawczym nie zmieniła się. Gmina Kampinos jest w 100% zwodociągowana. Na skutek rozwijania się nowych terenów mieszkaniowych i wzrostu ogólnej liczby mieszkańców Gminy, sieć może być rozwijana i dostosowywana do potrzeb. Przybyło przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Wraz z rozwojem sieci wodociągowej w okresie sprawozdawczym odnotowano również wzrost zużycia wody w gospodarstwach domowych względem 2020 r., jednak nie ma tu określonego pewnego trendu, gdyż w 2022 r. wartość ta była niższa niż w 2021 r. Szczegółowe dane przedstawiono w Tabeli 9.

Tabela 8. Podstawowe parametry dotyczące sieci wodociągowej na terenie Gminy Kampinos

długość czynnej sieci rozdzielczej			przyłącza wodociągowe prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania			woda dostarczona gospodarstwom domowym			zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca		
2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
[km]			[szt.]			[dam ³]			[m ³]		
105,6	105,6	106,9	1 643	1817	1902	182,7	233,9	207,2	42,0	52,3	46,3
trend pozytywny			trend pozytywny			brak określonego trendu			brak określonego trendu		

źródło: dane GUS

Mając na uwadze odsetek osób korzystających z sieci wodociągowej to średnia dla powiatu warszawskiego zachodniego na koniec 2022 roku wynosiła 87,2%, a więc Gmina plasuje się powyżej średniej. Na kolejnej Rycinie przedstawiono udział korzystających z sieci wodociągowej w poszczególnych gminach powiatu wg stanu na koniec 2022 roku. Należy zauważyć, że **zgodnie z szacunkami Gminy Kampinos, odsetek mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej wynosi około 98 %** więc jest nieco niższy, niż podawany przez GUS. Jednak dane GUS pozwalają na porównanie wskaźnika na tle innych gmin powiatu warszawskiego zachodniego i takie dane przedstawiono.

Ryc. 6. Korzystający z instalacji wodociągowej w % ogółu ludności w gminach powiatu warszawskiego zachodniego

źródło: opracowanie własne, dane GUS

2.6.2. Rozwój infrastruktury kanalizacyjnej

W okresie sprawozdawczym długość **sieci kanalizacyjnej** na terenie omawianej jednostki wzrosła – o 3,9 km. Wraz z rozwojem sieci wzrosła także liczba przyłączy kanalizacyjnych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania – o 41 szt. W porównaniu do roku 2020, w okresie sprawozdawczym zwiększyła się ilość ścieków bytowych odprowadzonych siecią kanalizacyjną. Szczegóły dotyczące zaprezentowane są w Tabeli 10. Trend jest pozytywny, gdyż oznacza to większą kontrolę nad oczyszczaniem ścieków, niż miałyby to miejsce w przypadku oczyszczania w przydomowych oczyszczalniach czy niewyjaśnionego zmniejszenia objętości ścieków trafiających na oczyszczalnię.

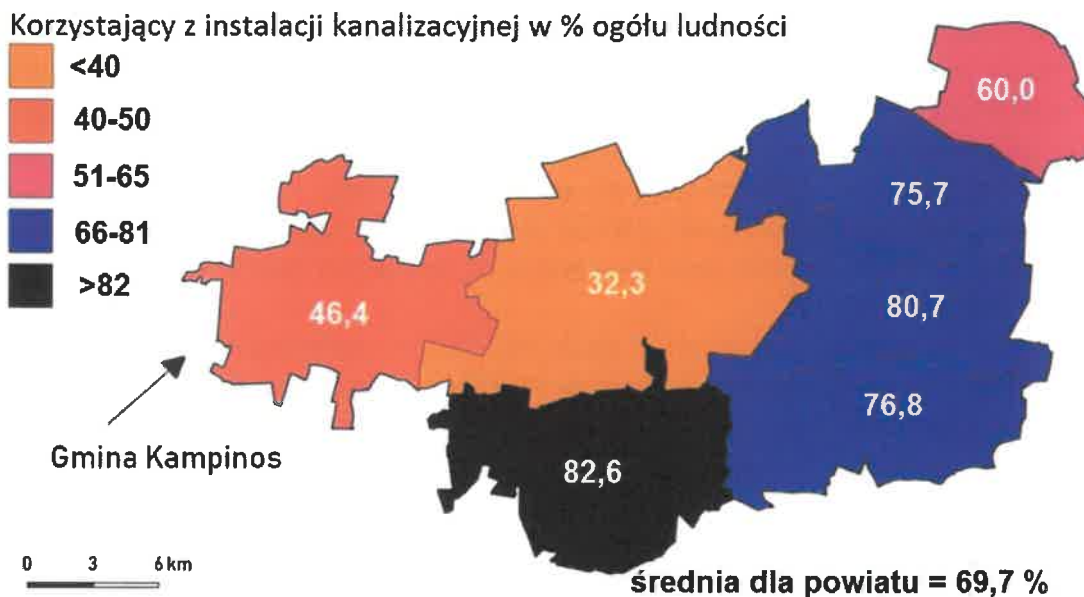
Tabela 9. Podstawowe parametry dotyczące sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Kampinos

długość czynnej sieci kanalizacyjnej			przyłącza kanalizacyjne prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania			ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną		
2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
[km]			[szt.]			[dam ³]		
31,1	34,5	35,0	693	723	734	66,3	76,3	84,0
trend pozytywny			trend pozytywny			trend pozytywny		

źródło: dane GUS

Mając na uwadze odsetek osób korzystających z sieci wodociągowej to średnia dla powiatu warszawskiego zachodniego na koniec 2022 roku wynosiła 69,7 %. Gmina Kampinos plasuje się poniżej

średniej. W ostatnich latach następuje jednak sukcesywny wzrost liczby korzystających z kanalizacji. W porównaniu do roku 2020 odnotowano wzrost udziału korzystających z kanalizacji w Gminie Kampinos – o 1,3 % (45,1% wg. stanu na 31.12.2020 r. i 46,4% według stanu na 31.12.2022 r.). Na rycinie przedstawiono % udział korzystających z sieci kanalizacyjnej wg stanu na koniec 2020 roku w gminach powiatu.

Ryc. 7. Korzystający z instalacji kanalizacyjnej w % ogółu ludności
w gminach warszawskiego zachodniego

źródło: opracowanie własne, dane GUS

Zgodnie z przeprowadzonym spisem **zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków** w latach 2021-2022, na terenie Gminy Kampinos liczba gospodarstw domowych posiadających zbiorniki bezodpływowe wynosi 441 szt., natomiast liczba gospodarstw domowych posiadających przydomowe oczyszczalnie ścieków wynosi 40 szt.

W 2022 r. na terenie Gminy Kampinos skontrolowano 20 nieruchomości pod kątem wywozu nieczystości ciekłych z zbiorników bezodpływowych. Właściciele kontrolowanych nieruchomości wezwani zostali do przedłożenia umowy na opróżnianie zbiornika bezodpływowego zawartej z przedsiębiorcą posiadającego zezwolenie Wójta Gminy Kampinos na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych oraz dowodów uiszczania opłat za te usługi. Wyniku kontroli w przypadku trzech nieruchomości stwierdzono brak przedmiotowych umów, właściciele zostali pouczeni o konieczności podpisania umów.

Zgodnie z danymi Urzędu Gminy Kampinos w 2022 r. udzielono jednemu mieszkańcowi Gminy Kampinos na budowę przydomowej oczyszczalni ścieków. W 2021 r. nie udzielono dotacji.

2.6.3. Melioracje wodne

Gminna Spółka Wodna „Kampinos” działa od 1959 roku. Swoją działalnością obejmuje obszar 1 766,5 ha gruntów zmeliorowanych, składający się z 2 856 działek (działki rolne i zurbanizowane) oraz 50 km rowów melioracyjnych. Aktualnie spółką kieruje zarząd powołany w 2020 r.

Gminna Spółka Wodna „Kampinos” zdaje sobie sprawę, że stan techniczny urządzeń melioracji wodnych, będących pod opieką spółki jest w złej kondycji. Wynikać to może z następujących przesłanek:

1. Niedofinansowanie.
2. Do 2001 r. spółki wodne działały w ramach Urzędów Gmin. Po zmianie ustawy prawo wodne i przesunięciu spółek wodnych pod nadzór i kontrolę starostw powiatowych, sytuacja wielu spółek diametralnie się zmieniła – na ich niekorzyść. Chodzi tu o organizację prac spółki, zarządzanie, finansowanie środkami pochodzącymi ze składek i źródeł zewnętrznych (dotacje). Czyli generalnie mówiąc pozostawienie wielu spółek „samym sobie”.
3. Braku zaangażowania członków spółki w prace swojej organizacji.
4. Braku zainteresowania właścicieli gruntów zmeliorowanych wykonywaniem, we własnym zakresie, chociażby prostych prac konserwacyjnych (wykaszenie rowów, czyszczenie studni melioracyjnych, itp.).
5. Stosowania złej jakości materiałów w latach 1959-1989 do wykonywania systemów drenażu podziemnego czy przepustów. Z uwagi na ich kilkudziesięcioletni wiek, a co za tym idzie tzw. dekapitalizację (w tamtym okresie zakładano żywotność systemów drenarskich na około 40 lat) i umiejscowienie w wilgotnym środowisku, większość rurociągów jest silnie zamulona lub zlasowana.

W latach 2021 – 2022 działania spółki koncentrowały się głównie na trzech kierunkach: konserwacja rowów melioracyjnych (wykaszenie roślinności z dna i skarp, odmulanie), naprawy pozostałych urządzeń melioracji wodnych, podejmowanie działań zwiększających stan finansów spółki (składki członkowskie, dotacje).

Z uwagi na zły stan techniczny całej infrastruktury melioracyjnej, spółka była i jest zmuszona przede wszystkim do podejmowania działań zmierzających do przywrócenia funkcjonalności posiadanych urządzeń. Powoduje to, że plany związane z poprawą stanu wód i urządzeń wodnych, z uwzględnieniem ochrony przed suszą lub powodzią nie mogą być precyzyjnie nakreślone. Planowanie prac można nakreślać wyłącznie z wyprzedzeniem 1-2 lat.

Władze spółki są świadome zmian klimatu i skutków, jakie są z tym związane dla bieżącej produkcji rolnej, jednak bez należycie działających rowów melioracyjnych czy systemu drenarskiego, nie można podejmować działań np. w kierunku retencji wody na rowach. Spółka planuje np. w przyszłości budowę kilku, kilkunastu zastawek, ponieważ na 50 km rowów nie ma ani jednego urządzenia tego typu. Jednak przykładowo – nie można wykonać zastawki w rowie, który jest praktycznie w zaniku lub jego zamulenie wynosi 50-70%.

W 2021 r. spółka przeznaczyła na konserwację urządzeń wodnych kwotę 98 151,53 złotych. Za kwotę tę poddano konserwacji:

- 15 km 572 m rowów melioracyjnych,
- 5 przepustów,
- 2 wyloty drenarskie,
- 5 studni melioracyjnych,
- 995 mb rurociągów drenarskich.

W 2022 r. spółka przeznaczyła na konserwację urządzeń kwotę 219 988,81 złotych. W ramach tych środków poddano konserwacji:

- 20 km 320 m rowów melioracyjnych,
- odkrzaczono prawie 2 500 m² skarp rowów,
- 62 przepusty o łącznej długości 371 mb,

- 2 wyloty drenarskie,
- 10 studni melioracyjnych,
- przywrócono funkcję rurociągów drenarskich na łącznej długości 759 mb.

Pomimo znaczącego wzrostu kwot wydawanych na bieżące i oczekujące prace konserwacyjne, spółka nie jest w stanie w ciągu krótkiego okresu czasu, przy planowanych czy posiadanych zasobach finansowych, podejmować długoterminowych działań inwestycyjnych i planistycznych związanych z retencją wody czy przeciwdziałania podtopieniom.

2.7. Zasoby geologiczne

Budowa geologiczna terenu Gminy Kampinos nie wiąże się występowaniem różnorodnych kopalin. W granicach omawianej jednostki nie ma zlokalizowanych złóż. Najbliższe, eksploatowane złóżo „Plecewice I”, znajduje się około 1,0 km na południowy - zachód od wsi Budki Żelazowskie poza zasięgiem oddziaływania wyznaczonego terenu górniczego, czyli przestrzeni objętej przewidywanymi szkodliwymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego. Granice takich terenów wyznacza koncesja (decyzja koncesyjna) na prowadzenie działalności. W terenie górniczym mogą bowiem występować tzw. szkody górnicze.

Konsekwencją ograniczonych zasobów geologicznych (**brak złóż**) jest to, że w okresie sprawozdawczym nie wydawano koncesji na wydobycie surowców ze złóż.

2.8. Gleby¹

W obrębie Gminy Kampinos występują zróżnicowane typy gleb. Cała Gmina posiada dogodne warunki do prowadzenia upraw rolniczych i ogrodnictwa. Na terenie Gminy Kampinos przeważają gleby przeznaczone na użytki rolne.

Na terenie Równiny Łowicko-Błońskiej występują gleby pyłowe i czarne ziemie, które rozwinęły się na łąkach wstęgowych lub miejscami na glinie morenowej (południowo-zachodnie krańce Gminy). W części północnej Gminy (Kotlina Warszawska) rozwinęły się tereny torfowiskowe z piaskami eolicznymi w charakterze wydm.

Stan gleb w Gminie Kampinos można określić jako dobry. Powierzchnia ziemi jest mało zdewastowana i mało zdegradowana. Jej odporność na degradację, poza obszarami wzdłuż rzeki Utraty, jest mała i lokalnie średnia, co ma bezpośredni związek ze strukturą ekologiczną, budową gruntu i rzeźbą terenu, stosunkami gruntowo-wodnymi oraz występującą roślinnością. Podstawowymi czynnikami degradacji gleb są zjawiska erozyjne, niszczenie mechaniczne i niewłaściwe zabiegi rolnicze. Do degradacji powierzchni ziemi na terenie gminy dochodzi głównie wzdłuż pasa przyrzecznego rzeki Utraty. Jest to spowodowane okresowym wylewaniem rzeki z koryta. Szerokość zdegradowanej powierzchni ziemi wzdłuż Utraty wynosi około 30 m.

Podstawowym źródłem przekształceń gleb Gminy jest działalność człowieka związana z rozbudową zabudowy na cele mieszkalnictwa oraz działalności gospodarczej. Powoduje to zmianę struktury gleb. Działania antropogeniczne powodują przechodzenie związków biogenych i innych zanieczyszczeń bezpośrednio do gleby, wód podziemnych i powierzchniowych.

Problemem są także zanieczyszczenia pyłowe, których źródłem jest głównie rozwijający się transport drogowy oraz działalność przemysłowa (metale ciężkie). Z komunikacją samochodową związane są także zanieczyszczenia chemiczne, jak: substancje ropopochodne, metale ciężkie, związki

¹ opis gleb zaczerpnięty z: PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KAMPINOS)

azotu, węglowodory i inne, takie jak sól stosowana w czasie zimy, detergenty, itp. Zanieczyszczenia te występują w pasach przyległych do dróg powodując lokalne zanieczyszczenia gruntu, a w przypadku gruntów podatnych na infiltrację, również środowiska wodnego. Zanieczyszczenia mogą spływać z powierzchni dróg do rowów i dalej do rzek. Największy ruch obserwowany jest wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 580, która łączy Sochaczew z Warszawą, ale dokładne dane dotyczące emisji nie są znane.

Okręgowa Stacja Chemiczno - Rolnicza w Warszawie poinformowała, że na zlecenie Gminy Kampinos w latach 2021-2022 nie były wykonywane badania gleb.

Na terenie gminy nie ma zlokalizowanych punktów pomiarowych i nie prowadzono badań monitoringu chemizmu gleb ornych realizowanego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Natomiast **Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego** wykazał realizację zadań dotyczących edukacji rolników Gminy Kampinos m.in. w zakresie wapnowania, przechowywania i stosowania nawozów oraz środków ochrony roślin. Gmina Kampinos podlega pod powiat warszawski-zachodni i to dla tego powiatu ODR opracował dane. Rok 2021 był trudny dla Oddziału jeżeli chodzi o edukowanie rolników. Był to czas pandemii w związku z tym szkolenia odbywały się w formie zdalnej, trudno jest więc określić ile osób w ramach tych szkoleń jest mieszkańcami Gminy Kampinos. Szkolenia w roku 2022 częściowo odbywały się stacjonarnie, i w tych przypadkach wpisano adresy w których się odbywały:

a. Szkolenia on-line w 2021 r.:

- „Upowszechnienie dobrych praktyk rolniczych mających na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych, programu azotanowego oraz wymagań ramowej dyrektywy wodnej” w dniu 14.01.2021 r. – 32 uczestników;
- „Produkcja zdrowej żywności w zakresie rolnictwa ekologicznego” w dniu 21.01.2021 r. – 45 uczestników;
- „Racjonalne gospodarowanie wodą na terenach rolniczych w dobie zmian klimatycznych. Wizja funkcjonowania Lokalnego Partnerstwa ds. Wody w powiecie warszawskim zachodnim” – w dniu 02.03.2021 r. – 22 uczestników;
- „Racjonalna gospodarka wodna na terenie powiatu warszawskiego zachodniego – wymagania wodne oraz zasady i systemy nawadniania roślin okopowych i upraw warzywnych” w dniu 03.12.2021 r.

b. Szkolenia on-line w 2022 r.:

- „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie” w dniu 05.01.2022 r. – 45 uczestników;
- „Dobre praktyki rolnicze mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami ze źródeł rolniczych i program azotanowy” w dniu 12.01.2022 r. – 45 uczestników;
- „Ograniczenie ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin” – w dniu 19.01.2022 r. – 44 uczestników.

c. Szkolenia stacjonarne w 2022 r. (łączy 40 A):

- „Dobre praktyki rolnicze mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami ze źródeł rolniczych i program azotanowy” w dniu 27.01.2022 r. – 14 uczestników;
- „Programy rolno – środowiskowo - klimatyczne” w dniu 04.10.2022 r. – 12 uczestników;
- „Integrowana Ochrona Roślin z uwzględnieniem monitoringu agrofagów i wsparcia podejmowania decyzji w zwalczaniu organizmów szkodliwych w oparciu o aplikację powstałą w projekcie Edwin” w dniu 20.10.2022 r. – 14 uczestników.

2.8.1. Rekultywacja obszarów zdegradowanych

Rekultywacja to proces przywracania terenom zniszczonym (zdegradowanym) przez działalność człowieka pierwotnej postaci lub wartości użytkowych i przyrodniczych możliwie bliskich stanowi naturalnemu.

Starosta Warszawski Zachodni w swoich kompetencjach posiada działania związane z rekultywacją gruntów. Podkreślić należy, że organ ten pełni funkcje administracyjno-kontrolne, a wszelkie działania inwestycyjne leżą po stronie użytkowników gruntów. W latach 2021-2022 Starosta Warszawski Zachodni **nie wydawał żadnych decyzji** określających warunki rekultywacji terenów poeksploatacyjnych oraz nie wydawał żadnych decyzji uznających rekultywację za zakończoną.

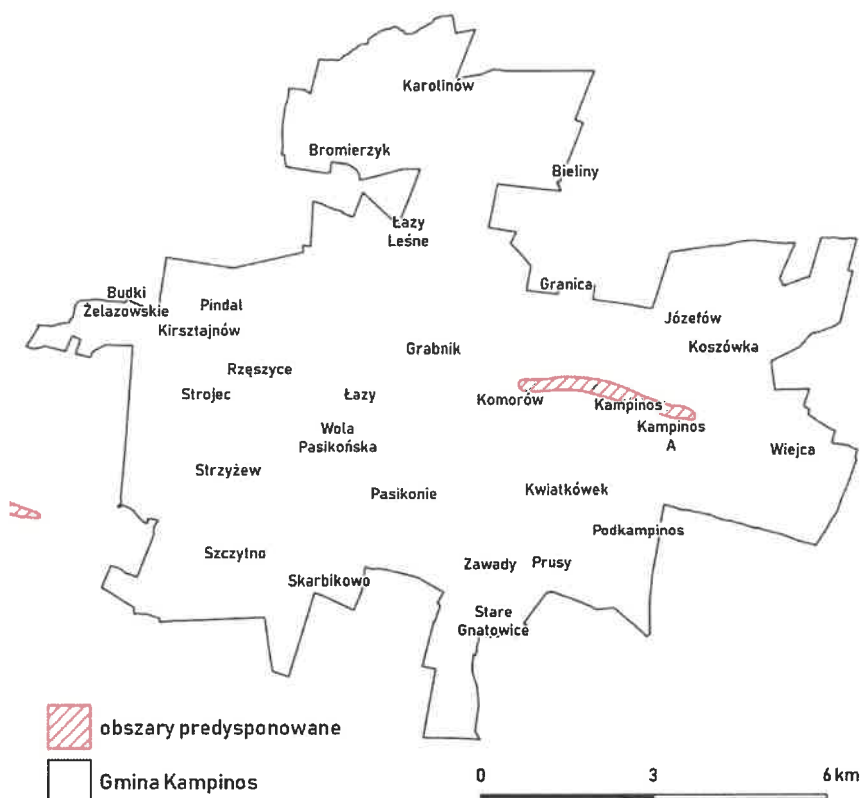
2.8.2. Rejestr osuwisk i obszarów narażonych na występowanie ruchów masowych

Zagrożeniem dla gleb i przypowierzchniowych warstw litosfery mogą być także osuwiska.

Brakuje pełnej informacji o występujących na obszarze Gminy Kampinos terenach zagrożonych ruchami masowymi oraz terenach, na których te ruchy występują. Dotychczas nie zostało bowiem przeprowadzone kartowanie i wykonywanie map osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi.

Archiwalne (jedynie wstępne) informacje dotyczące terenów o możliwej predyspozycji do rozwoju ruchów masowych ziemi są zawarte w bazie SOPO na stronie Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego. Zgodnie z informacją zawartą stronie internetowej są to jedynie ogólne i wstępne dane sporządzone na podstawie analizy map geologicznych i materiałów archiwalnych informujące o możliwej predyspozycji terenów do rozwoju ruchów masowych. Dane te nie były weryfikowane w terenie.

Na mapie przeglądowej sporządzonej dla województwa mazowieckiego w Gminie Kampinos wskazano jeden obszar o ewentualnej możliwej predyspozycji do wystąpienia ruchów masowych – Rycina 10.

Ryc. 8. Lokalizacja obszarów o możliwej predyspozycji do rozwoju ruchów masowych ziemi – projekt SOPO

źródło: PIG

2.8.3. Zagospodarowanie przestrzenne

Ochrona powierzchni ziemi i gleb jest regulowana na poziomie lokalnym także poprzez uchwalane **miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego**. Na poziomie tego aktu prawa miejscowego możliwe jest ograniczanie odrolnienia gruntów chronionych, przeznaczanie pod działalność rolniczą obszarów o cennych zasobach gleb i dopuszczanie na mniej zasobnych np. funkcji mieszkaniowych.

Uchwałą nr XXIX/182/21 z dnia 3 marca 2021 r. stwierdzono, że studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kampinos przyjęte uchwałą nr XXVI/121/08 Rady Gminy Kampinos z dnia 29 września 2008 r. zachowuje aktualność w całości. Oznacza to, że w okresie sprawozdawczym studium było aktualne.

Wg stanu na koniec 2020 roku w Gminie Kampinos funkcjonowały 33 plany miejscowe, które łącznie pokrywały 8,3 % powierzchni Gminy. W 2022 r. był uchwalony plan zagospodarowania przestrzennego dla części wsi Zawady - Uchwała Nr XLI/262/22 Rady Gminy Kampinos z dnia 28 lutego 2022 r. Była to jedyna uchwała w sprawie przyjęcia mpzp w okresie sprawozdawczym.

W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu następuje w drodze **decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu**, przy czym:

- lokalizację inwestycji celu publicznego ustala się w drodze decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego – liczba decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego wyniosła 5 w 2021 r. oraz 5 w 2022 r.
- sposób zagospodarowania terenu i warunki zabudowy dla innych inwestycji ustala się w drodze decyzji o warunkach zabudowy – liczba decyzji o warunkach zabudowy wyniosła 206 w 2021 r. oraz 118 w 2022 r.

2.9. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Z dniem 1 lipca 2013 r. gminy przejęły obowiązek gospodarowania odpadami komunalnymi. Obowiązek ten został nałożony znowelizowaną ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 2023 poz. 1469), która w sposób zasadniczy i radykalny przebudowała system prawny dotyczący gospodarowania odpadami komunalnymi.

Aktem prawnym regulującym system gospodarowania w gminie jest **regulamin utrzymania czystości i porządku**, który jednostka jest zobowiązana aktualizować zgodnie z wojewódzkim planem gospodarki odpadami.

Przed okresem sprawozdawczym podjęta została Uchwała Nr XXV/157/20 Rady Gminy Kampinos z dnia 28 września 2020 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Kampinos. Uchwała weszła jednak w życie po upływie 14 dni od daty jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego, co miało miejsce już w 2021 r.

Następnie obowiązywała już do końca okresu sprawozdawczego Uchwała Nr XXXIX/183/21 Rady Gminy Kampinos z dnia 3 marca 2021 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Kampinos.

W ramach weryfikacji systemu gospodarowania odpadami wszystkie gminy mają także obowiązek dokonać corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym m.in. osiągnięcia poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.

W **Tabeli 11** przedstawiono osiągnięte w latach 2021-2022 wskaźniki odzysku przewidziane do osiągnięcia, tj.:

- recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych,
- ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.

Tabela 10. Osiągnięte w latach 2021-2022 wskaźniki dotyczące gospodarki odpadami

rok	Poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych	Ograniczenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania
	wymagane minimum : - 20 % w 2021 r., - 25 % w 2022 r.	wymagane maksimum dla 16 lipca 2020 r. to 35 %, a progi na kolejne lata nie zostały określone
	poziom osiągnięty przez Gminę Kampinos	poziom osiągnięty przez Gminę Kampinos
2021	21,53 %	13,97 %
2022	27,6%	24,71 %

źródło: Analizy stanu gospodarki odpadami za lata 2021-2022

Z zestawienia wynika, że Gmina w latach 2021-2022 spełniła wymogi ustawowe w gospodarce odpadami, a przyjęty system charakteryzował się prawidłowym funkcjonowaniem i dobrą organizacją. Istotnym wyzwaniem jest jednak spełnienie ustawowych poziomów także w latach następnych. Wymagać to będzie podjęcia przez Gminę dalszych działań w celu zwiększenia pozyskiwanego „u źródła” strumienia odpadów oraz poprawy czystości (zmniejszenia ilości zanieczyszczeń) pozyskiwanych surowców.

Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych powstał w połowie 2018 roku jako drugi w powiecie warszawskim-zachodnim – na działkach 514 i 117/5 w obrębie Kampinos A, w sąsiedztwie oczyszczalni ścieków. Dotychczasowy punkt zbiórki odpadów komunalnych zlokalizowany był na gruntach prywatnych w ramach podpisanej umowy dzierżawy. Nowy PSZOK powstał zaś na działkach, których właścicielem jest Gmina Kampinos. Oficjalne otwarcie obiektu miało miejsce 3 lipca 2018 r. Teren objęty inwestycją został utwardzony i ogrodzony, powstały trzy zadaszone wiaty oraz pomieszczenie (kontener) o charakterze zaplecza socjalno-technicznego. Obiekt został również wyposażony w niezbędne media, w tym: przyłącze wody, kanalizację sanitarną, a także oświetlenie i monitoring.

W PSZOK-u mieszkańcy Gminy Kampinos mogą zostawić odpady 15 frakcji, w tym między innymi: stare meble, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, przedmioty z tworzyw sztucznych, metalu oraz szkła, jak również zużyte opony. Nie są przyjmowane odpady zmieszane. Na miejscu zostały zabezpieczone kontenery na gruz i odpady budowlane z przeprowadzonych samodzielnie remontów. Mieszkańcy z terenu Gminy oddają również odpady zielone, popiół, a także odpady niebezpieczne powstające w gospodarstwie domowym: farby, lakiery, kleje, detergenty i chemikalia w tym ich opakowania, zużyte baterie i akumulatory oraz przeterminowane leki.

Projekt „Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Gminie Kampinos”, współfinansowany był przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach osi Priorytetowej V Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020. Wartość projektu to **624 289,18 zł**, w tym kwota dofinansowanie UE: **364 788,16 zł**.

Nowoczesny PSZOK cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem ze strony mieszkańców, którzy z każdym rokiem oddają do niego coraz więcej odpadów problemowych.

Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych przedstawiono poniżej:

1. Za odbieranie, transport, zbieranie, odzysk i unieszkodliwienie odpadów komunalnych Gmina Kampinos zapłaciła 1 428 648,02 zł w 2021 r. i 1 404 879,90 zł w 2022 r.
2. Tworzenie i utrzymywanie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych zamknęło się kwotami 75 112,22 zł w 2021 r. i 65 234,05 zł w 2022 r.
3. Na obsługę administracyjną wydatkowano 45 967,95 zł w 2021 r. i 48 235,72 zł w 2022 r.

Należności z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły 1 497 311,61 zł w 2021 r. oraz 1 521 772,83 zł w 2022 r. Wpływy z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi zamknęły się kwotą 1 408 193,64 zł w 2021 r. oraz 1 430 690,85 zł w 2022 r.

Zaległości na dzień 31 grudnia 2021 r. to 102 536,00 zł, natomiast na dzień 31 grudnia 2022 r. to 106 206,05 zł.

Nadpłaty na dzień 31 grudnia 2021 r. to 13 418,03 zł, natomiast na dzień 31 grudnia 2022 r. to 15 124,07 zł.

Widoczny jest skokowy wzrost wysokości opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

2.9.1. Unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest

Jednym z działań podejmowanych przez Gminę Kampinos w okresie sprawozdawczym było również unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest.

Uchwałą nr III/14/18 Rady Gminy Kampinos z dnia 17 grudnia 2018 roku przyjęto „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Kampinos na lata 2018-2032”. Realizacja programu przebiega następująco:

- w 2021 r. zebrano 111,54 ton azbestu za kwotę 47 128,66 zł,
- w 2022 r. zebrano 68,84 ton azbestu, za kwotę 30 079,40 zł.

Wójt Gminy Kampinos na bieżąco aktualizuje dane zawarte w **Bazie Azbestowej**.

2.10. Zasoby przyrodnicze

Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1336) ustanowiła formy ochrony przyrody. Poza ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów są to parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, użytki ekologiczne, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne i zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.

Powołanie określonej formy ochrony przyrody odbywa się w różnych trybach:

1. Uznanie za rezerwat przyrody następuje w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, które określa jego nazwę, położenie lub przebieg granicy i otulinę, jeżeli została wyznaczona, cele ochrony oraz rodzaj, typ i podtyp rezerwatu przyrody, a także sprawującego nadzór nad rezerwatem.
2. Utworzenie parku krajobrazowego lub powiększenie jego obszaru następuje w drodze uchwały sejmiku województwa, która określa jego nazwę, obszar, przebieg granicy i otulinę, jeżeli została wyznaczona, szczególne cele ochrony oraz zakazy właściwe dla danego parku krajobrazowego lub jego części,
3. Ustanowienie stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych oraz użytków ekologicznych następuje w drodze uchwały Rady Gminy.

W granicach administracyjnych Gminy Kampinos nie ma ww. form ochrony przyrody.

Pozostałe zostały opisane.

2.10.1. Parki narodowe

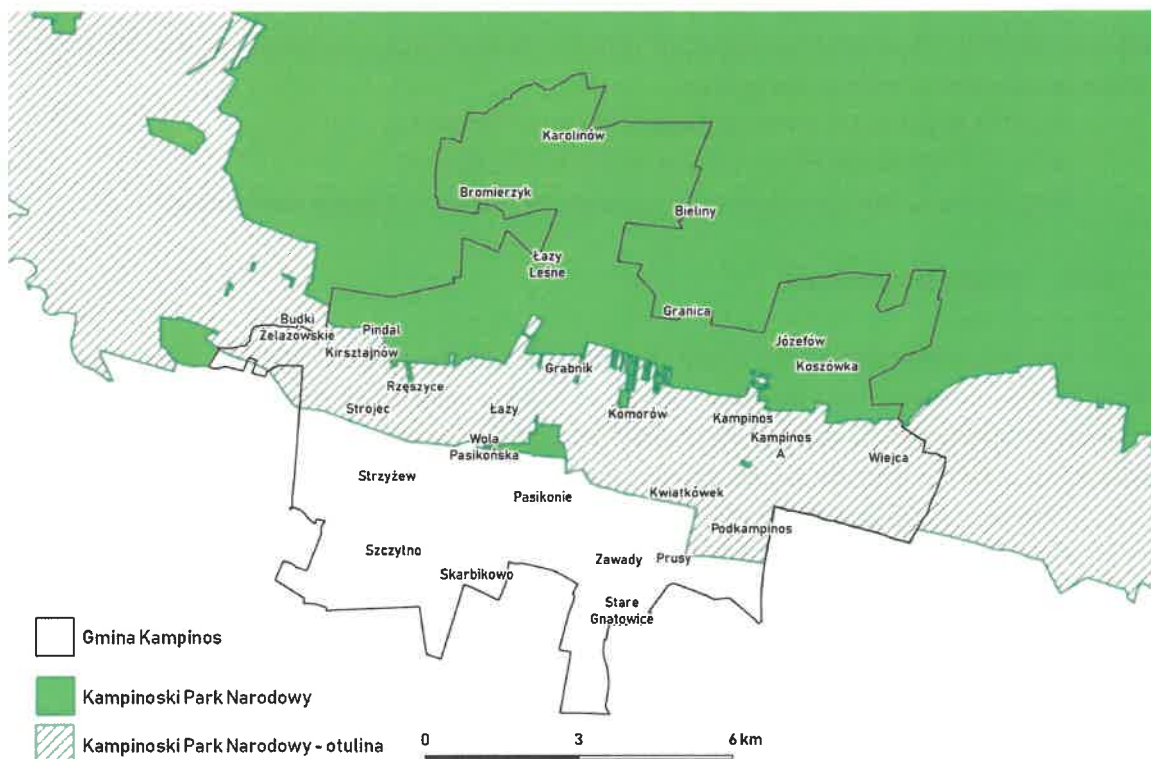
Od strony administracyjnej, określenie i zmiana granic parku narodowego następuje w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, które określa jego obszar, przebieg granicy, otulinę i nieruchomości Skarbu Państwa nieoddawane w użytkowanie wieczyste parkowi narodowemu.

W granicach Gminy Kampinos znajduje się **Kampinoski Park Narodowy**, wraz z otuliną. Park został utworzony w 1959 roku i jest jedną z najważniejszych ostoi fauny niżu polskiego. Park zajmuje łączną powierzchnię 38 544,33 ha. Otulina to kolejne 37 756,49 ha. W granicach Gminy znajduje się 3 273,40 ha Parku. Obszar i granice Parku w latach 2021-2022 nie uległy zmianie.

Obszar w 2000 roku został wpisany na listę rezerwatów biosfery UNESCO. Szacuje się, że może tutaj występować połowa fauny Polski, czyli około 16,5 tysiąca gatunków zwierząt. Dotychczas udokumentowano bytowanie ponad 4,2 tys. gatunków, co świadczy o stosunkowo małym stopniu zbadaniu fauny tego terenu.

Prowadzone działania ochronne w Parku wynikały w okresie sprawozdawczym z Zarządzenia Ministra Środowiska z dnia 5 marca 2014 r. w sprawie zadań ochronnych dla Kampinoskiego Parku Narodowego (Dz. Urz. Ministra Środowiska z 2014 r. poz. 21). Należy doprecyzować, że od 2021 r. obowiązuje Zarządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 7 stycznia 2021 r. w sprawie zadań ochronnych dla Kampinoskiego Parku Narodowego na 2021 r.

Obszar i granice Parku na tle granic administracyjnych Gminy wskazano na Rycinie.

Ryc. 9. Obszar i granice Kampinoskiego Parku Narodowego na tle Gminy Kampinos

źródło: opracowanie własne, dane GDOS

2.10.2. Obszary Natura 2000

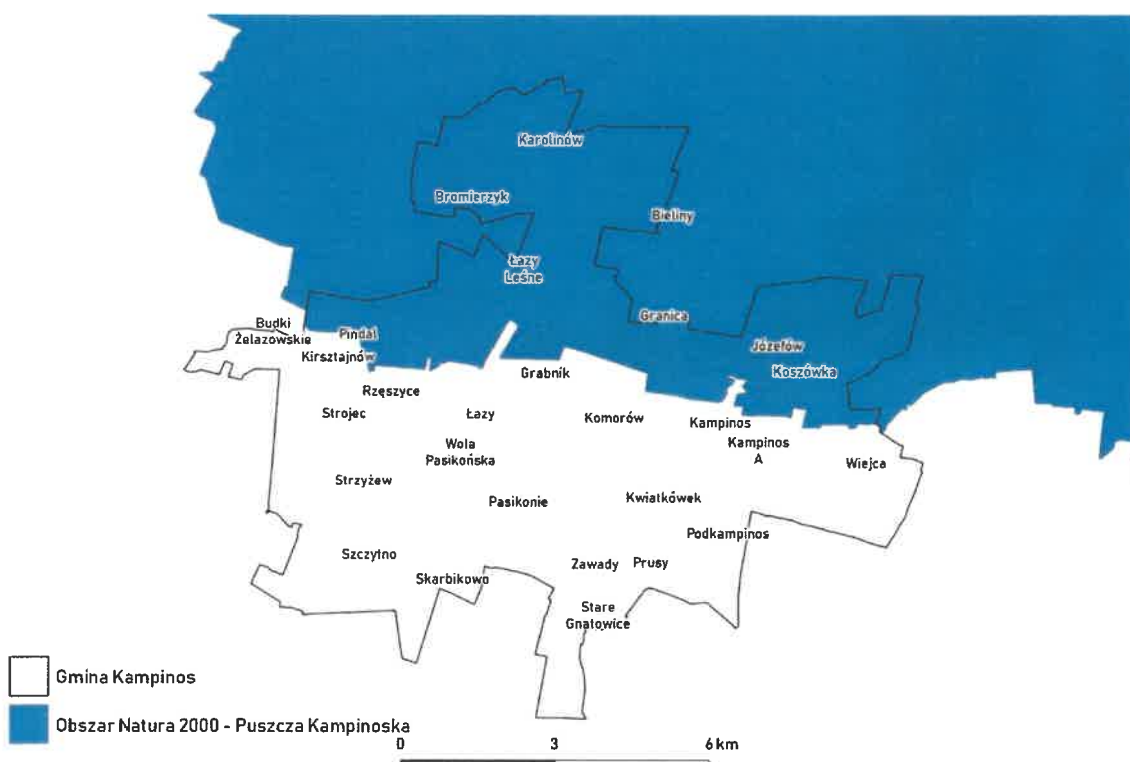
W przypadku obszarów Natura 2000 – wyznaczenie obszaru specjalnej ochrony ptaków lub specjalnego obszaru ochrony siedlisk, zmiana jego granic lub likwidacja następuje w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa, ministrem właściwym do spraw rozwoju wsi, ministrem właściwym do spraw rybołówstwa i z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej, w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw środowiska, które określa nazwę, położenie administracyjne, obszar i mapę obszaru, cel i przedmiot ochrony.

Podstawą programu Natura 2000 są dwie unijne dyrektywy – dyrektywa ptasia, przyjęta w 1979, a następnie zastąpiona dyrektywą z 2009 oraz dyrektywa siedliskowa (habitatowa) z 1992. Cała sieć Natura 2000 liczy ponad 26400 obszarów zajmujących ponad 318 tys. km² powierzchni morskiej i ponad 788 tys. km² powierzchni lądowej, co stanowi 18% powierzchni krajów Unii Europejskiej.

Na terenie Gminy Kampinos znajduje się **obszar Natura 2000 – Puszcza Kampinoska (PLC140001)**. Obszar został wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Środowiska jako obszar specjalnej ochrony ptaków oraz zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej jako specjalny obszar ochrony siedlisk - ta sama powierzchnia, ten sam kod obszaru. Unikatem przyrodniczym na skalę europejską są występujące na terenie ostoi wydmy śródlądowe, które tworzą tu dwa pasy wydmy przecinające równoleżnikowo całą Puszcę - północny i południowy.

W okresie sprawozdawczym powierzchnia ww. obszaru nie zmieniła się i wynosiła 37 640,49 ha. W granicach Gminy Kampinos znajduje się około 3 182 ha. Obszar Natura 2000 „Puszcza Kampinoska” nie ma ustanowionego planu zadań ochrony albo planu ochrony.

Lokalizację wskazano na kolejnej Rycinie.

Ryc. 10. Obszar Natura 2000 w Gminie Kampinos

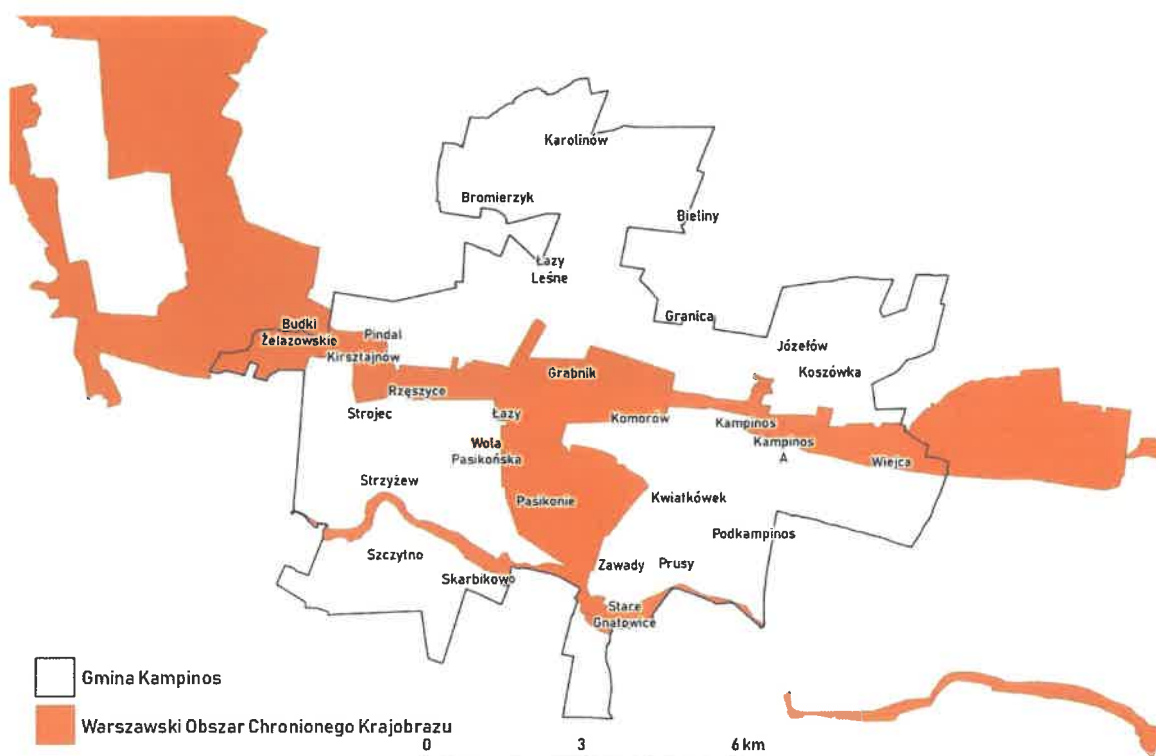
źródło: opracowanie własne, dane GDOŚ

2.10.3. Obszary chronionego krajobrazu

Wyznaczenie obszaru chronionego krajobrazu następuje w drodze uchwały sejmiku województwa, która określa jego nazwę, położenie, obszar, sprawującego nadzór, ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów oraz zakazy właściwe dla danego obszaru chronionego krajobrazu lub jego części. W granicach Gminy Kampinos znajduje się **Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu**.

WOChK został utworzony w 1997 roku. Powstał on w miejsce obszaru chronionego krajobrazu województwa stołecznego powstałego w latach 70 – tych. Obszar obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowy ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem a także pełnią funkcję korytarzy ekologicznych. Jest to cały system powiązanych ze sobą przestrzennie terenów związanych z przebiegiem przecinających aglomerację warszawską dolin rzecznych Wisły i Narwi wraz z dopływami oraz towarzyszącymi im kompleksami lasów. Są to m.in.: od północnego wschodu Lasy Chotomowskie i Legionowskie, na południu Lasy Otwockie i Celestynowskie włączone do Mazowieckiego Parku Krajobrazowego oraz Lasy Chojnowskie włączone do Chojnowskiego Parku Krajobrazowego. Pierścień lasów wokół Warszawy zamyka kompleks Lasów Sękocińskich, Nadarzyńskich i Młochowskich oraz największy i najcenniejszy na Mazowszu kompleks leśny Parku Narodowego Puszczy Kampinoskiej.

Całkowita powierzchnia tej formy ochrony przyrody to 148 409,1 ha. W granicach Gminy Kampinos jest to 1 968,0 ha. Lokalizację obszaru na tle granic Gminy wskazano na kolejnej Rycinie.

Ryc. 11. Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu na tle granic administracyjnych Gminy Kampinos.

źródło: opracowanie własne, dane GDOŚ

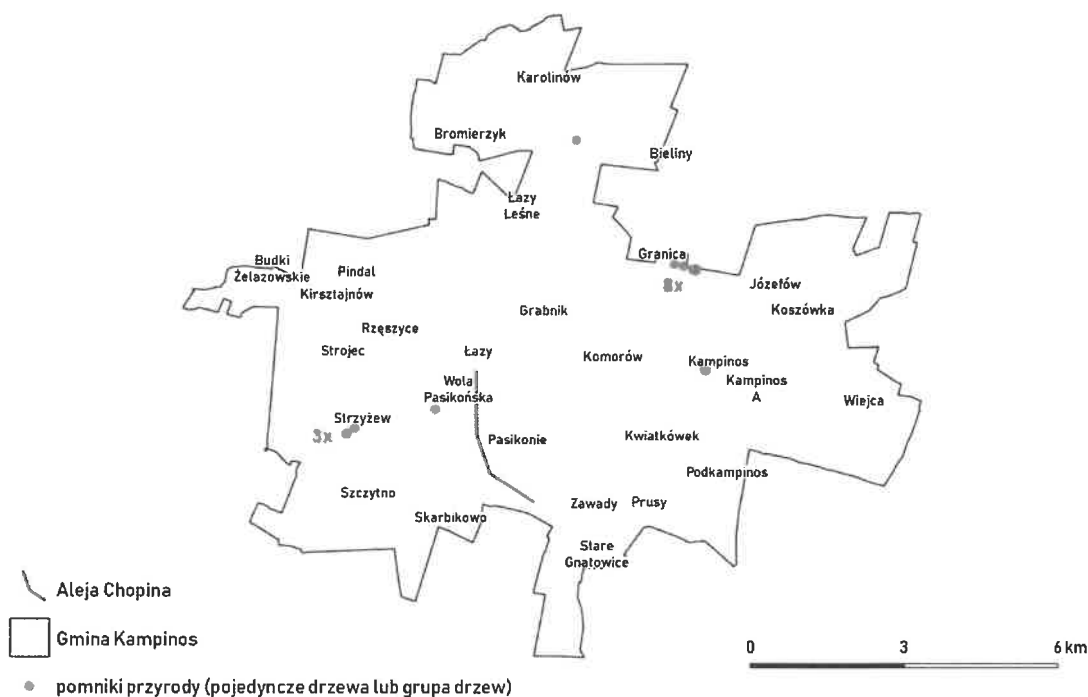
2.10.4. Pomniki przyrody

Ustanowienie pomnika przyrody następuje w drodze uchwały rady gminy. Nadzór nad tymi formami ochrony przyrody sprawują wójtowie lub burmistrzowie.

Na obszarze Gminy, wg danych GUS znajduje się **21 pomników przyrody**. Ich liczba w okresie sprawozdawczym nie uległa zmianie.

Część pomników to **pojedyncze drzewa, a część to grupy drzew**. Pomnikiem przyrody jest również „Aleja Chopina” – aleja drzew: lip drobnolistnych (*Tilia cordata*), jesionów wyniosłych (*Fraxinus excelsior*) oraz dębu szypułkowego (*quercus pedunculata*) na odcinku 3 km wzdłuż drogi lokalnej Łazy - Zawady na długości 3 km.

Lokalizację pomników przyrody wskazano na kolejnej Rycinie.

2.10.5. Lasy

Obszar Gminy Kampinos znajduje się w zasięgu Nadleśnictwa Chojnów. Powierzchnia administrowanych lasów w granicach Gminy to 0,60 ha (oddział 390). Pozostałą częścią lasów administruje Park Narodowy oraz w niewielkim stopniu osoby prywatne.

Nadleśnictwo Chojnów poinformowało, że na terenie Gminy Kampinos nie realizowało żadnych zadań i inwestycji w zakresie gospodarowania zasobami leśnymi i ochrony środowiska. W okresie sprawozdawczym w Nadleśnictwie Chojnów, na terenie Gminy Kampinos, nie wykonywano znaczących inwestycji.

2.11. Poważne awarie

Zgodnie z art. 3 pkt. 23 Ustawy Prawo ochrony środowiska mianem poważnej awarii określa się zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Według materiałów będących w posiadaniu WIOŚ w Warszawie, w latach 2021-2022 oraz obecnie, na terenie Gminy Kampinos **nie ma zakładów dużego ryzyka (ZDR) wystąpienia poważnej awarii, zakładów zwiększonego ryzyka (ZZR)** oraz tzw. potencjalnych sprawców poważnych awarii (PSPA) i w okresie sprawozdawczym nie odnotowano poważnych awarii na terenie Gminy Kampinos.

Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Warszawie poinformował, że na terenie Gminy Kampinos znajdują się 34 obiekty będące w ewidencji. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono następujące kontrole:

1. Nazwa kontrolowanego zakładu: Volmary Sp. z o.o., Gawartowa Wola 3. Kontrola planowa przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji gazów i pyłów do powietrza, a także kontrola zawartości siarki w ciężkim oleju opałowym stosowanym w instalacjach energetycznego spalania paliw. Kontrola zakończyła się 28.12.2022 r. Nie stwierdzono naruszeń. Wcześniej przeprowadzona kontrola, która zakończyła się 30.12.2021 r. i wtedy stwierdzono nieterminowe wniesienie należnej opłaty za korzystanie ze środowiska w 2020 r.
2. Nazwa kontrolowanego zakładu: Semmelrock Stein + Design Sp. z o.o., Stare Gnatowice 32. Kontrola pozaplanowa polegająca na analizie dokumentów dotyczących przestrzegania przepisów ustawy o odpadach. Kontrola zakończyła się 13.05.2022 r. Nie stwierdzono naruszeń. Wydano postanowienie na podstawie art. 10 oraz 11 ustawy o odpadach.
3. Nazwa kontrolowanego zakładu: EGGER BISKUPIEC Sp. z o.o., nr 111/22, 112/14, 113/14, 114/10, 115/9, 116/9 i 122/10 Stare Gnatowice. Kontrola pozaplanowa przestrzegania przepisów ustawy o odpadach, w zakresie realizacji obowiązków podmiotów gospodarujących odpadami (wytwórców, zbierających, przetwarzających, transportujących, pośredników w obrocie odpadami i sprzedawców odpadów). Kontrola zakończyła się 27.04.2022 r. Nie stwierdzono naruszeń. Wydano postanowienie na podstawie art. 41a ustawy o odpadach.
4. Nazwa kontrolowanego zakładu: Polkomtel S.A. BT-10521 Kampinos A, ul. Niepokalanowska 4, Kampinos. Kontrola planowa polegająca na analizie dokumentów przekazanych przez zakład w celu oceny dotrzymywania wielkości dopuszczalnych oraz spełnienia wymagań dotyczących badań automonitoringowych w zakresie promieniowania PEM Kontrola zakończyła się 26.10.2021 r. Nie stwierdzono naruszeń.
5. Nazwa kontrolowanego zakładu: Stacja Netia KNOSB001 KNSOSM00002 działka nr 113/13 Stare Gnatowice. Kontrola planowa polegająca na analizie dokumentów przekazanych przez zakład w celu oceny dotrzymywania wielkości dopuszczalnych oraz spełnienia wymagań dotyczących badań automonitoringowych w zakresie promieniowania PEM Kontrola zakończyła się 30.04.2021 r. Nie stwierdzono naruszeń.
6. Nazwa kontrolowanego zakładu: Stacja Netia KNOSB003 KNSOSM00003 działka nr 134 Stare Gnatowice. Kontrola planowa polegająca na analizie dokumentów przekazanych przez zakład w celu oceny dotrzymywania wielkości dopuszczalnych oraz spełnienia wymagań dotyczących badań automonitoringowych w zakresie promieniowania PEM Kontrola zakończyła się 30.04.2021 r. Nie stwierdzono naruszeń.

7. Nazwa kontrolowanego zakładu: P4 Sp. z o.o. WAR4405 dz. nr 40/7 Łazy. Kontrola planowa polegająca na analizie dokumentów przekazanych przez zakład w celu oceny dotrzymywania wielkości dopuszczalnych oraz spełnienia wymagań dotyczących badań automonitoringowych w zakresie promieniowania PEM Kontrola zakończyła się 01.01.2021 r. Nie stwierdzono naruszeń.

Odnosząc się zmian klimatu, które w ostatnich latach przyjęły niemal trwały charakter, należy wskazać, że począwszy od lat 70. ubiegłego wieku do chwili obecnej na obszarze Polski dochodzi na natężenia zjawisk takich jak:

- fale upałów,
- opady o dużym natężeniu,
- okresy bezdeszczowe,
- silne wiatry (w tym trąby powietrzne).

Wszystkie te zjawiska mogą nosić znamiona klęski żywiołowej.

Komendant Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Powiecie Warszawskim Zachodnim poinformował, że nie jest w posiadaniu informacji dotyczących występowania w okresie sprawozdawczym na przedmiotowym terenie:

- awarii przemysłowych, poważnej awarii lub zdarzeń o znamionach poważnej awarii,
- zdarzeń mogących spowodować zanieczyszczenia gruntów lub wód podziemnych.

Na terenie Gminy działa sześć **Ochotniczych Straży Pożarnych**, w Kampinosie, Starych Gnatowicach, Strzyżewie, Szczytnie, Wiejcy i Zawadach.

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym nasza gmina posiada magazyn sprzętu przeciwpowodziowego. Sprzęt ten jest zgromadzony w magazynie sprzętu obrony cywilnej oraz w Ochotniczych Strażach Pożarnych. Jest to sprzęt ratowniczy oraz sprzęt komunalny. Zaopatrzenie w piasek oraz dodatkowe worki na piasek było realizowane na podstawie umów z przedsiębiorcami.

3. ZREALIZOWANE W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI CELÓW EKOLOGICZNYCH ZAWARTYCH W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA

W tabeli zawarto syntetyczne informacje o zrealizowanych w latach 2021-2022 przedsięwzięciach i zadaniach wymienionych w Harmonogramie realizacyjnym POŚ, przewidzianych do realizacji w ramach obowiązującego Programu Ochrony Środowiska.

Tabela 11. Inwestycje zrealizowane w latach 2021-2022

Lp.	Nazwa zadania	Podmiot realizujący zadanie	Rok realizacji	Poniesione koszty (zł)
ochrona powietrza				
1.	Modernizacja kotłowni w budynku komunalnym przy ul. Szkolnej 2 w Kampinosie wraz z wymianą kotłów (zadanie wieloletnie)	Gmina Kampinos	2021	11 300,00
2.	Zakup z montażem kotła c.o. do budynku komunalnego – Łazy 40A	Gmina Kampinos	2021	24 532,52
3.	Wykonanie dokumentacji i budowa instalacji fotowoltaicznej na oczyszczalni ścieków w Kampinosie A	Gmina Kampinos	2021	132 556,00
4.	Wykonanie dokumentacji montażu instalacji fotowoltaicznej - SUW Szczytno	Gmina Kampinos	2021	2 243,80
5.	Modernizacja części budynku w miejscowości Kampinos A 30A w ramach zadania "Utworzenie Klubu Seniora w Gminie Kampinos"	Gmina Kampinos	2021	141 998,00
6.	Modernizacja kotłowni wraz z wymianą kotłów w budynku Kampinos A 30A	Gmina Kampinos	2021	62 764,00
7.	Budowa instalacji fotowoltaicznej na SUW Szczytno	Gmina Kampinos	2022	122 433,66
8.	Budowa przyłącza gazu z przebudową kotłowni w budynku komunalnym przy ul. Szkolnej 2 w Kampinosie (zadanie wieloletnie)	Gmina Kampinos	2022	404 515,62
9.	Ochrona powietrza - wymiana źródła ogrzewania na przyjazne środowisku (dotacja celowa)	Gmina Kampinos	2022	68 609,10
10.	Prowadzenie punktu konsultacyjno- informacyjnego w ramach realizacji Programu „Czyste powietrze”	Gmina Kampinos	2021-2022	2021 – 20 439,88 2022 - 29 550,27
11.	Przeprowadzenie akcji edukacyjno – informacyjnej w ramach programu „Mazowsze dla czystego powietrza 2022”	Gmina Kampinos	2022	9 840,00
12.	Opracowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej	Gmina Kampinos	2022	9 717,00
ochrona przed hałasem				
13.	Budowa peronu autobusowego wraz z posadowieniem wiaty przystankowej	Gmina Kampinos	2021	22 447,50
14.	Zapewnienie organizacji lokalnego transportu zbiorowego - linie uzupełniające do przewozu mieszkańców Gminy Kampinos	Gmina Kampinos	2021-2022	2021 - 435 499,62 2022 - 13 496,19
15.	Obsługa linii autobusowej L-29 - Zapewnienie lokalnego transportu zbiorowego	Gmina Kampinos	2022	429 220,14

Green Key Raport z wykonania Programu ochrony środowiska dla Gminy Kampinos na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 za lata 2021-2022

Lp.	Nazwa zadania	Podmiot realizujący zadanie	Rok realizacji	Poniesione koszty (zł)
16.	Rozbudowa odcinka drogi powiatowej nr 4132W ul. Niepokalanowskiej wraz z budową ronda na skrzyżowaniu z drogą powiatową nr 4131W i kładką przez rzekę Utrąte w m. Podkampinos, gm. Kampinos - pomoc finansowa w formie dotacji celowej dla PWZ	Gmina Kampinos	2021	800 000,00
17.	Przebudowa drogi gminnej nr 410329W w miejscowości Kampinos	Gmina Kampinos	2021	216 121,42
18.	Wykonanie dokumentacji przebudowy drogi gminnej nr 410334W w miejscowości Pasikonie (zadanie wieloletnie)	Gmina Kampinos	2021	15 500,00
19.	Budowa i przebudowa sieci dróg gminnych w Kampinosie i Kampinosie A (zadanie wieloletnie)	Gmina Kampinos	2022	59 962,50
20.	Opracowanie dokumentacji technicznej dla przebudowy drogi gminnej nr 410306W w Woli Pasikońskiej	Gmina Kampinos	2022	24 969,00
21.	Opracowanie dokumentacji technicznej przebudowy drogi gminnej nr 410333W w Woli Pasikońskiej	Gmina Kampinos	2022	29 889,00
22.	Rozbudowa dróg gminnych nr 410329W oraz drogi wewnętrznej 100122 w miejscowości Kampinos oraz Kwiatkówek (zadanie wieloletnie)	Gmina Kampinos	2022	54 500,00
23.	Rozbudowa odcinka drogi gminnej nr 410328W w miejscowości Podkampinos i Kwiatkówek (zadanie wieloletnie)	Gmina Kampinos	2022	64 500,00
24.	Wykonanie dokumentacji przebudowy odcinka drogi gminnej nr 410329W w miejscowości Kampinos	Gmina Kampinos	2022	12 177,00
25.	Rozbudowa odcinka drogi gminnej nr 410334W w miejscowości Pasikonie (zadanie wieloletnie)	Gmina Kampinos	2022	61 617,51
26.	Zakup wraz z montażem wiaty przystankowej w miejscowości Wola Pasikońska	Gmina Kampinos	2022	10 147,50
27.	Rozbudowa odcinka drogi powiatowej nr 4132W ul. Niepokalanowskiej wraz z budową ronda na skrzyżowaniu z drogą powiatową nr 4131W i kładką przez rzekę Utrąte w m. Podkampinos w ramach Wieloletniego Programu Budowy i Przebudowy Obiektów Inżynierskich Zlokalizowanych w Pasach Drogowych Dróg Powiatowych Etap 2	Zarząd Dróg Powiatowych w Ożarowie Mazowieckim	2021-2022	2021 – 1 139 215,28 2022 – 2 145 012,87
28.	Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego na jednym przejściu dla pieszych w Kampinosie na ul. Niepokalanowskiej na drodze nr 4132W	Zarząd Dróg Powiatowych w Ożarowie Mazowieckim	2022	27 921,00
ochrona przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych				
29.	Monitoring pól elektromagnetycznych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska	Główny Inspektor Ochrony Środowiska	2021-2022	nie wydziela się kosztów do poziomu gmin

Green Key
 Raport z wykonania Programu ochrony środowiska dla Gminy Kampinos na lata 2021-2024
 z perspektywą do roku 2028 za lata 2021-2022

Lp.	Nazwa zadania	Podmiot realizujący zadanie	Rok realizacji	Poniesione koszty (zł)
ochrona wód i gospodarka wodno - ściekowa				
30.	Budowa ogrodzenia wokół instalacji fotowoltaicznej w Kampinosie A (oczyszczalnia ścieków)	Gmina Kampinos	2021	16 772,61
31.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Wiejca (zadanie wieloletnie)	Gmina Kampinos	2021	441 239,90
32.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej z odgałęzzeniami bocznymi w miejscowościach Strzyżew Parcele, Strzyżew Wieś, Rzęszyce, Strojec, Wola Pasikońska (zadanie wieloletnie)	Gmina Kampinos	2021	953 436,75
33.	Budowa studni wodomierzowych na terenie gminy Kampinos	Gmina Kampinos	2021	102 639,52
34.	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Kampinosie A - budowa laguny hydrobotanicznej (zadanie wieloletnie)	Gmina Kampinos	2021	6 500,00
35.	Zakup pompy głębinowej na potrzeby SUW Szczytno	Gmina Kampinos	2021	12 045,84
36.	Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Szczytno	Gmina Kampinos	2022	134 604,94
37.	Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Szczytno	Gmina Kampinos	2022	171 520,00
38.	Budowa odcinka sieci kanalizacyjnej w miejscowości Szczytno, gmina Kampinos (zadanie wieloletnie)	Gmina Kampinos	2022	17 200,00
39.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej z odgałęzzeniami bocznymi w miejscowościach Strzyżew Parcele, Strzyżew Wieś, Rzęszyce, Strojec, Wola Pasikońska (zadanie wieloletnie)	Gmina Kampinos	2022	173 107,81
40.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej z odgałęzzeniami do posesji Wiejca 111C i 111D	Gmina Kampinos	2022	54 980,00
41.	Wykonanie monitoringu przepompowni	Gmina Kampinos	2022	55 130,49
42.	Dostawa i montaż agregatu prądotwórczego na SUW Kampinos	Gmina Kampinos	2022	73 110,86
43.	Ochrona wód - budowa przydomowych oczyszczalni ścieków (dotacja celowa)	Gmina Kampinos	2022	3 000,00
44.	Utrzymanie rzeki Utrata w km 0+000 do 79+110	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	2021	76 493,31
45.	Utrzymanie rzeki Utrata w km 0+000 do 79+110	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	2022	181 603,03
46.	Konserwacja urządzeń wodnych tj.: - 15 km 572 m rowów melioracyjnych, - 5 przepustów,	Gmina Spółka Wodna „Kampinos”	2021	98 151,53

Green Key
 Raport z wykonania Programu ochrony środowiska dla Gminy Kampinos na lata 2021-2024
 z perspektywą do roku 2028 za lata 2021-2022

Lp.	Nazwa zadania	Podmiot realizujący zadanie	Rok realizacji	Poniesione koszty (zł)
47.	Nazwa zadania - dwóch wylotów drenarskich, - pięciu studni melioracyjnych, - 995 mb rurociągów drenarskich. Konserwacja urządzeń wodnych tj.: - 20 km 320 m rowów melioracyjnych, - 62 przepustów o łącznej długości 371 mb, - dwóch wylotów drenarskich, - dziesięciu studni melioracyjnych, - odkrzaczenie prawie 2 500 m ² skarp rowów, - przywrócenie funkcji rurociągów drenarskich na łącznej długości 759 mb.	Gmina Spółka Wodna „Kampinos”	2022	219 988,81
ochrona zasobów geologicznych i gleb				
48.	Przygotowanie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części wsi Zawady	Gmina Kampinos	2021	14 760,00
49.	Edukacja rolników w zakresie właściwego nawożenia i stosowania środków ochrony roślin	Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego	2021-2022	nie wydziela się kosztów na poziomie gmin
50.	Badanie gleb pod względem potrzeb wapnowania oraz zasobności w fosfor, potas i magnez	Okręgowa Stacja Chemiczno – Rolnicza	2021-2022	opłaty wnoszone przez rolników za wykonane badania
gospodarka odpadami				
51.	Odbieranie, transport, zbieranie, odzysk i unieszkodliwienie odpadów komunalnych – zadanie realizowane przez firmę wyłonioną w przetargu z opłat wnoszonych przez właścicieli nieruchomości	Gmina Kampinos	2021-2022	2021 - 1 428 648,02 2022 - 1 404 879,90
52.	Tworzenie i utrzymywanie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych – zadanie realizowane przez firmę wyłonioną w przetargu z opłat wnoszonych przez właścicieli nieruchomości	Gmina Kampinos	2021-2022	2021 - 75 112,22 2022 - 65 234,05
53.	Obsługa administracyjna systemu gospodarki odpadami	Gmina Kampinos	2021-2022	2021 - 45 967,95 2022 - 48 235,72
zasoby przyrodnicze				
54.	Utrzymanie zieleni w miastach i gminach (dział 90004 klasyfikacji budżetowej)	Gmina Kampinos	2021-2022	2021 - 89 011,00 2022 - 74 973,29
poważne awarie przemysłowe i nadzwyczajne zagrożenia dla środowiska (w tym wsparcie OSP)				
55.	Dofinansowanie montażu dodatkowych urządzeń telekomunikacyjnych na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego, w tym w gminie Kampinos, podnoszących sprawność działań ratowniczych	Gmina Kampinos	2021	30 000,00

Green Key
 Raport z wykonania Programu ochrony środowiska dla Gminy Kampinos na lata 2021-2024
 z perspektywą do roku 2028 za lata 2021-2022

Lp.	Nazwa zadania	Podmiot realizujący zadanie	Rok realizacji	Poniesione koszty (zł)
56.	Zakup wyposażenia do lekkiego samochodu ratowniczo - technicznego dla OSP Kampinos	Gmina Kampinos	2022	75 000,00
57.	Dofinansowanie zakupu sprzętu niezbędnego do prowadzenia działań ratowniczo- gaśniczych, tj. agregatu prądowórczego	Gmina Kampinos	2022	30 000,00
58.	Doposażenie Sali Edukacyjnej Ognik Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Błoniu w ramach realizacji zadań z zakresu prewencji i edukacji przeciwpożarowej (Mobilny Symulator Zagrożeń Pożarowych)	Gmina Kampinos	2022	23 000,00
59.	Modernizacja bram garażowych w OSP Stare Gnatowice	Gmina Kampinos	2022	19 913,70
60.	Modernizacja budynku OSP w Szczytnie (w zakresie bramy garażowej)	Gmina Kampinos	2022	28 634,40

źródło: sprawozdania z budżetu Gminy Kampinos za lata 2021 i 2022 oraz dane zebrane podczas ankietyzacji

3.1. Cel ekologiczny: wzrost świadomości społeczeństwa w zakresie ochrony środowiska

Realizacja edukacji ekologicznej w Gminie Kampinos w okresie sprawozdawczym przebiegała następująco:

1. Przeprowadzenie akcji informacyjno-promocyjnych z zakresu ochrony powietrza na terenie Gminy Kampinos w 2021 r. Konkursy:

Konkurs dla dzieci w formule podziału uczestników na trzy grupy wiekowe: I-III, IV-VI i VII-VIII. Konkurs plastyczny był dedykowany tematyce kampanii. Zadaniem dzieci było przygotowanie pracy plastycznej, techniką dowolną, formatu A3. Prace konkursowe miały dotyczyć tematyki zanieczyszczenia i ochrony powietrza, propagowania wiedzy i sposobów dbania o czyste powietrze także zagrożeń dla atmosfery wynikających z działalności człowieka. Tematyka konkursu dotyczyła metod, którymi każdy człowiek może wpływać na stan powietrza. Dzieci mogły zaprezentować na pracach tematykę sadzenia drzew, wymiany pieców na bardziej ekologiczne, właściwego spalania w piecach przydomowych, przeciwdziałania paleniu odpadami itd. Tematyka konkursu była dostosowana do grup wiekowych co pozwoliło wszystkim dzieciom na wzięcie udziału w rywalizacji. W ramach konkursu wpłynęło łącznie 60 prac.

Konkurs dla mieszkańców – pod hasłem - czyste, zielone i ekologiczne gospodarstwo domowe. Konkurs w formie oceny gospodarstw domowych w kontekście zadbania o najbliższe otoczenie, bycia ekologicznym. „Jak dbasz o czyste powietrze w swoim otoczeniu?” - mieszkańcy mogli pokazać sporo – od kwestii pieców, poprzez działania na rzecz termomodernizacji i zmniejszania zapotrzebowania na energię, OZE czy choćby zielone otoczenie. W ramach konkursu fotograficznego wpłynęły zgłoszenia od 12 gospodarstw domowych.

Plener ekologiczny zorganizowany został w niedzielę 16 września 2021r. na terenie zagrody w miejscowości Granica, która znajduje się na skraju Puszczy Kampinoskiej. W czasie pleneru prowadzone były gry, zabawy, konkursy z nagrodami. Wydarzenie trwało 4h. Plener zaangażował zarówno dzieci jak i dorosłych z terenu gminy Kampinos. Atrakcje związane z ochroną powietrza: dzieci miały możliwość wzięcia udziału w mini-konkursach plastycznych poświęconych czystości powietrza oraz w zabawach dedykowanych tej tematyce (3x czyste – okolica, środowisko, powietrze; krzyżówki / wykreślanki z hasłami o czystości powietrza; animacja SMOG nad miastem) młodsze dzieci wykonały kolorowanki o tematyce ochrony środowiska (w tym czystości powietrza), dorośli wypełniali test wiedzy o stanie powietrza i jego zanieczyszczeniach, który był od razu sprawdzany a wynik weryfikacji znany wypełniającemu. Dla dzieci zakupione zostały drobne nagrody w postaci farb, plastelin, zestawów kredek. W czasie pleneru ekologicznego nastąpiło również rozdanie nagród konkursowych. Na terenie przynależnym do chaty zorganizowana została wystawa wszystkich prac konkursowych.

2. Przeprowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnej na terenie Gminy Kampinos w 2022 r.

Na zadanie składała się jedna akcja edukacyjno – informacyjna, która została zorganizowana w plenerze podczas gminnego pikniku, który odbył się 21.08.2022 r. Zadanie zlecone zostało firmie zewnętrznej, która zapewniła stanowisko edukacyjno-informacyjne podczas pikniku, które udzielało niezbędnych informacji mieszkańcom dotyczących dobrych praktyk w zakresie czystego powietrza i eksploatacji źródeł ciepła, uchwały antysmogowej czy możliwych form dofinansowania do wymiany aktualnie posiadanych źródeł ciepła.

Zostały przeprowadzone zajęcia dla dzieci przekazujące informacje o właściwej eksploatacji źródeł ciepła w domach, dopuszczalnych paliwach (w tym o właściwej segregacji odpadów) i możliwościach wpływu na otaczające nas powietrze. Stoisko informacyjne skierowane było do

wszystkich mieszkańców – osób fizycznych, przedsiębiorców, pracowników Urzędu i jednostek organizacyjnych.

W opisanej akcji edukacyjno-informacyjnej przewidziano również symulację kontroli przestrzegania zapisów uchwały antysmogowej – przybliżony został mieszkańcom zakres kontroli, przepisy prawne, obowiązki kontrolującego i kontrolowanego oraz sposób pobierania próbek popiołu do badania laboratoryjnego. W ramach zadania zostały opracowane i wydrukowane również materiały informacyjno -edukacyjne w formie ulotek, które były rozdawane podczas spotkań z mieszkańcami, a także plakaty. Mieszkańcy o realizacji zadania zostali poinformowani w zwyczajowo przyjęty sposób – poprzez informacje zamieszczone na tablicach informacyjnych (plakaty), stronie internetowej Gminy oraz przekazane przez sołtysów kurendą. Metody te nie generowały dodatkowych kosztów.

Materiały informacyjno-edukacyjne zawierały informacje dotyczące uchwały antysmogowej, wpływu złej jakości powietrza na zdrowie ludzi, czy dobre praktyki do wykorzystania na co dzień. Przygotowanie materiałów informacyjnych zostało zlecone firmie wykonującej pozostałą część zlecenia. Wydrukowano 50 plakatów i 1 000 szt. ulotek informacyjnych. Zajęcia dla dzieci przeprowadzone były w ramach stanowiska edukacyjno-informacyjnego (na terenie pikniku).

3. **Punkt konsultacyjnych programu Czyste Powietrze w całym okresie sprawozdawczym.** Spotkania z mieszkańcami raz na kwartał. Omówienie zasad programu.

4. **WSKAŹNIKI REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA**

Chcąc realizować zawarte w Programie zadania niezbędne jest prowadzenie monitoringu oraz ewaluacji ich wykonania. W Programie zaproponowano wzór sprawozdania z realizacji Programu ochrony środowiska dla Gminy Kampinos na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 w formie tabeli.

Tabela 12. Lista wskaźników monitorowania stopnia realizacji wdrażania programu ochrony środowiska w latach 2021-2022 z uwzględnieniem roku bazowego 2020

Lp.	Wskaźniki	2020	2021	2022
Ochrona klimatu i jakości powietrza				
1.	Klasa jakości powietrza pod kątem spełnienia kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi, gdzie w ocenie uwzględnia się parametry wymienione poniżej:	klasa:	klasa:	klasa:
	dwutlenek siarki (SO ₂),	A	C	A
	dwutlenek azotu (NO ₂),	A	A	A
	tlenek węgla (CO),	A	A	A
	benzen (C ₆ H ₆),	A	A	A
	ozon (O ₃),	A (D2)	A (D2)	A (D2)
	pył PM10,	C	C	A
	pył PM2,5,	A/C1	A/C1	A/A1
	benzo(a)piren (B(a)P) w pyłe PM10,	C	C	C
	metale ciężkie: ołów (Pb), arsen (As), kadm (Cd) i nikiel (Ni) w pyłe PM10.	A	A	A
2.	Klasa jakości powietrza pod kątem spełnienia kryteriów odniesionych do ochrony roślin, gdzie w ocenie uwzględnia się:	klasa:	klasa:	klasa:
	dwutlenek siarki (SO ₂),	A	A	A
	tlenki azotu (NO _x),	A	A	A
	ozon (O ₃)	A (D2)	A (D2)	A (D2)
3	Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej (%) ogółem	4,8	5,8	6,6
Zagrożenia hałasem				
4.	Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem (%)	8,3	8,3	8,3
5.	Liczba przystanków autobusowych zarządzanych przez gminę	70	70	70
Pola elektromagnetyczne				
6.	Wynik pomiaru poziomu pól elektromagnetycznych	brak badań	<0,8 V/m (w normie)	brak badań
7.	Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem (%)	8,3	8,3	8,3

Green Key

Wskaźniki		2020	2021	2022
Zasoby wodne				
8.	Stan wód powierzchniowych badanych Jednolitych Części Wód Powierzchniowych	zły	zły	zły
9.	Stan chemiczny Jednolitych Części Wód Podziemnych 48 i 49	brak oceny	brak oceny	dobry
10.	Stan ilościowy Jednolitych Części Wód Podziemnych 48 i 49	brak oceny	brak oceny	dobry
11.	Klasyfikacja stanu wód podziemnych monitorowanych na terenie Gminy Kampinos przez PIG-PIB	przeważająca IV klasa jakości	przeważająca IV klasa jakości	przeważająca IV klasa jakości
Gospodarka wodno – ściekowa i gospodarowanie wodami				
12.	Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej (%) ogółem	100	100	100
13.	Długość czynnej sieci wodociągowej rozdzielczej (km)	105,6	105,6	106,9
14.	Przylącza wodociągowe prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	1643	1817	1902
15.	Woda dostarczona gospodarstwu domowym (dam ³ = tys. m ³)	182,7	233,9	207,2
16.	Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca (m ³)	10,8	52,3	46,3
17.	Korzystający z instalacji w % ogółu ludności – sieć kanalizacyjna	45,1	46,0	46,4
18.	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej (km)	31,1	34,5	35,0
19.	Przylącza kanalizacyjne prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (sztuk)	693	723	734
20.	Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną (dam ³ = tys. m ³)	66,3	76,3	84,0
21.	Ścieki oczyszczane odprowadzone (tys. m ³)	98,0	106,0	104,0
22.	Awarie sieci wodociągowej	9	12	11
23.	Awarie sieci kanalizacyjnej	3	6	5
Zasoby geologiczne i gleby				
24.	Liczba planów zagospodarowania przestrzennego ogółem (sztuk)	33	33	34
25.	Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem (%)	8,3	8,3	8,3
26.	Liczba decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego (sztuk)	2	5	5
27.	Liczba decyzji o warunkach zabudowy (sztuk)	70	206	104

Lp.	Wskaźniki	2020	2021	2022
Gospodarka odpadami				
28.	Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku (t)	1 024,97	1 013,00	950,07
29.	Zmieszane odpady komunalne ogółem na 1 mieszkańca (kg)	229,1	226,5	212,5
30.	Zmieszane odpady zebrane z gospodarstw domowych w ciągu roku (t)	701,88	663,46	635,50
31.	Zmieszane odpady komunalne zebrane z gospodarstw domowych na 1 mieszkańca (kg)	156,9	148,3	142,1
32.	Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku ogółem (ton)	412,91	706,23	736,23
33.	Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów - ogółem	28,7	41,1	43,7
34.	Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca (kg)	322	384	377
35.	Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania – osiągnięty / nie został osiągnięty	został osiągnięty	nie został osiągnięty określony przepisami	nie został osiągnięty określony przepisami
36.	Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami papieru, tworzyw sztucznych, szkła, metalu – osiągnięty / nie został osiągnięty	został osiągnięty	nie dotyczy	nie dotyczy
37.	Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych – osiągnięty / nie został osiągnięty	został osiągnięty	nie dotyczy	nie dotyczy
38.	Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych osiągnięty / nie został osiągnięty	nie dotyczy	został osiągnięty	został osiągnięty
39.	Poziom składowania osiągnięty / nie został osiągnięty	nie dotyczy	nie został osiągnięty określony przepisami	nie został osiągnięty określony przepisami
Zasoby przyrodnicze				
40.	Powierzchnia lasów ogółem (ha)	1 727,65	1 728,49	1 728,27
41.	Lesistość (%)	20,4	20,4	20,4
42.	Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem (%)	62,0	62,0	62,0
43.	Powierzchnia terenów zieleni ogółem na 1 mieszkańca (m ²)	10,5	10,5	10,5
Poważne awarie przemysłowe				
44.	Liczba zakładów o zwiększonym ryzyku (ZZR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej	0	0	0
45.	Liczba zakładów o dużym ryzyku (ZDR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej	0	0	0
46.	Liczba zgłoszonych do WIOS poważnych awarii przemysłowych	0	0	0

Źródło: opracowanie własne

5. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Raport z wykonania Programu ochrony środowiska dla Gminy Kampinos na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 za lata 2021-2022 ma celu pierwszą weryfikację założonych celów ekologicznych.

Struktura dokumentu pozwoliła przeanalizować stan środowiska w Gminie Kampinos przez pryzmat wszystkich obszarów interwencji, a następnie w zwięzłej formie przedstawiono sposób realizacji założonych celów ekologicznych w ramach przyjętej w Programie polityki ochrony środowiska.

Wiodącą rolę w określeniu stanu środowiska pełniły dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, dane statystyczne i dane uzyskane bezpośrednio od podmiotów zajmujących się poszczególnymi obszarami funkcjonalnymi w Gminie.

Poniżej przedstawiono syntetyczną informację na temat stanu środowiska w Gminie Kampinos w latach 2021-2022.

Jakość powietrza w Gminie Kampinos w latach 2021-2022 uległa poprawie. Corocznie, w mazowieckiej strefie oceny jakości powietrza (w której znajduje się omawiana jednostka) notowane są przekroczenia zanieczyszczeń takich jak: pył zawieszony PM10 (poprawa 2 2022 r.) oraz BaP. Przyczyną zanieczyszczeń jest głównie tzw. niska emisja, czyli emisja pyłów i szkodliwych gazów na wysokości do 40 m pochodząca z domowych pieców grzewczych i lokalnych kotłowni węglowych, w których spalanie węgla odbywa się w nieefektywny sposób oraz z transportu spalinowego.

Jeśli chodzi o poziom natężenia hałasu w Gminie, to w okresie sprawozdawczym nie prowadzono pomiarów i dlatego nie jest możliwe przedstawienie takich danych. WIOŚ w Warszawie podejmował natomiast działania kontrolne w zakładach w zakresie przestrzegania wymagań ochrony środowiska, w tym m.in. hałasu.

Zagrożenie ze strony pól elektromagnetycznych w Gminie jest bardzo małe. W miejscowości Kampinos, w centrum na parkingu przy boisku zlokalizowany jest punkt pomiarowy WIOŚ. W pełnym cyklu pomiarowym (2015, 2018 i 2021 rok) nie stwierdzono przekroczeń. Potwierdzają to badania z terenu Gminy Kampinos.

Wg pomiarów z okresu sprawozdawczego, w punktach pomiarowych nr 1701, 1702 i 1703 (wg MONBADA) na terenie miejscowości Granica odnotowano wody podziemne niezadowolającej – IV klasy jakości. Natomiast wody podziemne w punkcie nr 52 charakteryzuje dobra jakość (II klasa). Wody powierzchniowe charakteryzuje zły stan. W celu ograniczenia migracji zanieczyszczeń do środowiska, w tym do wód, infrastruktura wodno-ściekowa jest sukcesywnie rozwijana w Gminie. Dobrą informacją jest pełna przydatność do spożycia przez ludzi wody z sieci wodociągowej co potwierdzają wody PSSE.

Budowa geologiczna terenu Gminy Kampinos nie wiąże się występowaniem różnorodnych kopalin, dlatego też trudno mówić w przypadku tej jednostki o ewentualnych szkodach górniczych powstających na jej obszarze wywołanych eksploatacją złóż czy koniecznej rekultywacji. Zagrożenie jest niewielkie.

Dużo bardziej zagrożone na degradację są gleby, szczególnie te o wysokiej wartości użytkowej. Należy wskazać, że podstawowym źródłem przekształceń gleb Gminy jest działalność człowieka związana z rozbudową zabudowy na cele mieszkalnictwa oraz działalności gospodarczej. Problemem są także zanieczyszczenia pyłowe, których źródłem jest głównie rozwijający się transport drogowy oraz działalność przemysłowa, Brak jest jednak dokładnych danych dotyczących emisji poszczególnych zanieczyszczeń.

Zagrożeniem dla gleb i przy powierzchniowych warstw litosfery są także osuwiska. Na podstawie zebranych danych stwierdza się, że Starostwo Powiatowe nie posiada jednak aktualnie pełnej informacji o występujących na obszarze Gminy Kampinos terenach zagrożonych ruchami masowymi oraz terenach, na których te ruchy występują.

Ochrona powierzchni ziemi i gleb jest regulowana na poziomie lokalnym także poprzez uchwalane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Plany są sukcesywnie uchwalane.

Mając na uwadze gospodarkę odpadami, Gmina osiągnęła w latach 2021-2022 wymagane poziomy odzysku i unieszkodliwiania, a przyjęty system charakteryzował się prawidłowym funkcjonowaniem i dobrą organizacją. Jednym z działań podejmowanych przez Gminę Kampinos w okresie sprawozdawczym było również unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest. Proces ten powinien zakończyć się do 31.12.2032 r.

Powierzchnia obszarów chronionych w okresie sprawozdawczym nie zmieniła się. Nie prowadzono również nowych zalesień.

Nie zarejestrowano również zdarzeń o znamionach poważnej awarii, ale należy odnotować nasilające się zjawiska ekstremalne takie jak np. fale upałów czy silne wiatry.

Odnosząc się do zaproponowanych w Programie Ochrony Środowiska zadań, należy stwierdzić, że Gmina wywiązuje się z założonych celów i je realizuje. Niektóre z zadań zostały już zrealizowane (jak np. budowa PSZOK czy termomodernizacja budynków użyteczności publicznej), a niektóre z nich są w trakcie realizacji (np. rozwój infrastruktury kanalizacyjnej).

Podsumowując, **ocena realizacji Programu ochrony środowiska dla Gminy Kampinos na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 za lata 2021-2022 jest pozytywna.**

SPIS TABEL

Tabela 1.	Wyznaczone w Programie cele ekologiczne, kierunki interwencji i zadania	5
Tabela 2.	Liczba ludności Gminy Kampinos w latach 2020-2022 z określeniem liczby ludności poszczególnych grup ekonomicznych.....	8
Tabela 3.	Klasy jakości powietrza atmosferycznego dla poszczególnych zanieczyszczeń w strefie mazowieckiej w latach 2020-2022 – pod kątem ochrony zdrowia.....	11
Tabela 4.	Klasy jakości powietrza atmosferycznego dla poszczególnych zanieczyszczeń w strefie mazowieckiej w latach 2020-2022 – pod kątem ochrony roślin	11
Tabela 5.	Zestawienie wyników pomiarów pól elektromagnetycznych dotyczące punktu pomiarowego „Kampinos, w centrum miejscowości, parking przy boisku”	14
Tabela 6.	Wykaz JCWP znajdujących się granicach Gminy Kampinos.....	18
Tabela 7.	Zestawienie wyników jakości wód powierzchniowych JCWP znajdujących się w obrębie Gminy Kampinos wg kompleksowych danych za lata 2016-2021.....	21
Tabela 8.	Podstawowe parametry dotyczące sieci wodociągowej na terenie Gminy Kampinos	23
Tabela 9.	Podstawowe parametry dotyczące sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Kampinos	24
Tabela 10.	Osiągnięte w latach 2021-2022 wskaźniki dotyczące gospodarki odpadami	32
Tabela 11.	Inwestycje zrealizowane w latach 2021-2022	40
Tabela 12.	Lista wskaźników monitorowania stopnia realizacji wdrażania programu ochrony środowiska w latach 2021-2022 z uwzględnieniem roku bazowego 2020	47

SPIS RYCIN

Ryc. 1. Położenie Gminy Kampinos	7
Ryc. 2. Liczba ludności Gminy Kampinos w latach 2020-2022 z określeniem liczby ludności poszczególnych grup ekonomicznych	8
Ryc. 3. Położenie Gminy Kampinos na tle JCWPd oraz GZWP	16
Ryc. 4. JCWP w granicach Gminy Kampinos	19
Ryc. 5. Interpretacja monitoringu wód powierzchniowych	20
Ryc. 6. Korzystający z instalacji wodociągowej w % ogółu ludności w gminach powiatu warszawskiego zachodniego	24
Ryc. 7. Korzystający z instalacji kanalizacyjnej w % ogółu ludności w gminach warszawskiego zachodniego	25
Ryc. 8. Lokalizacja obszarów o możliwej predyspozycji do rozwoju ruchów masowych ziemi – projekt SOPO	30
Ryc. 9. Obszar i granice Kampinoskiego Parku Narodowego na tle Gminy Kampinos	34
Ryc. 10. Obszar Natura 2000 w Gminie Kampinos	35
Ryc. 11. Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu na tle granic administracyjnych Gminy Kampinos.	36

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Krzysztof Sucharski

